JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Aika 05.11.2026, klo 07:31 - 08:07

Paikka Sähköinen kokous

Käsitellyt asiat

§ 288 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus sekä pöytäkirjan tarkastaminen

§ 289 Talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2027-2030

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Saapuvilla olleet jäsenet

Jarno Hautamäki, puheenjohtaja
Heidi Perkiö, 1. varapuheenjohtaja, saapui 07:32
Nea Karenius
Henri Kontkin
Tiia Lintula, saapui 07:37
Lassi Markkanen, saapui 07:32
Pauliina Naala, saapui 07:33
Reetta Nick
Tomi Passi
Jorma Piisinen
Willem van Schevikhoven, saapui 07:34

Muut saapuvilla olleet

Sari Forsström, hallintojohtaja, sihteeri
Petri Graeffe, valtuuston puheenjohtaja
Pirjo Komulainen, valtuuston 1. varapuheenjohtaja
Iiris Laukkanen, kaupunginjohtaja, esittelijä
Kirsi Rinne, talousjohtaja, saapui 07:34

Poissa

Satu Tuominen, 2. varapuheenjohtaja
Mikko Autere, kaupunkikehitysjohtaja
Heli Komulainen, viestintäjohtaja
Jenni Marttinen, valtuuston 2. varapuheenjohtaja
Henri Nordenswan, Henkilöstöjohtaja
Seppo Oksa, tietohallintojohtaja
Kristiina Soots, palvelualuejohtaja

Allekirjoitukset

Jarno Hautamäki
Puheenjohtaja

Sari Forsström
Sihteeri

JÄRVENPÄÄ
Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

§ 288
Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus sekä pöytäkirjan tarkastaminen

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen. Pöytäkirjan tarkastamisesta päättäminen.

Pöytäkirja pidetään nähtävänä Järvenpään kaupungin tietoverkossa 6.11.2026 alkaen.

Kokous on 2.11. kaupunginhallituksen kokouksen jatkokokous.

Ehdotus
Esittelijä: Iiris Laukkanen, kaupunginjohtaja

Kokous todetaan lailliseksi ja päätösvaltaiseksi. Pöytäkirja tarkastetaan kokouksessa.

Päätös
Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Talous- ja konsernijaosto, § 15,29.04.2026
Talous- ja konsernijaosto, § 19,27.05.2026
Kaupunginhallitus, § 181,15.06.2026
Tarkastuslautakunta, § 23,09.09.2026
Kaupunkikehityslautakunta, § 74,22.09.2026
Järvenpään Veden johtokunta, § 20,23.09.2026
Hyvinvointilautakunta, § 46,23.09.2026
Keski-Uudenmaan työllisyysalueen johtokunta, § 37,23.09.2026
Opetus- ja kasvatuslautakunta, § 58,24.09.2026
Talous- ja konsernijaosto, § 27,02.10.2026
Talous- ja konsernijaosto, § 29,02.10.2026
Kaupunginhallitus, § 271,26.10.2026
Kaupunginhallitus, § 270,26.10.2026
Kaupunginhallitus, § 282,02.11.2026
Kaupunginhallitus, § 289, 05.11.2026

§ 289
Talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2027-2030

JARDno-2026-595

Talous- ja konsernijaosto, 29.04.2026, § 15

Valmistelijat / lisätiedot:

Henri Seppänen, Taloussuunnittelupäällikkö, henri.seppanen@jarvenpaa.fi

Liitteet

1 TA2027 aikataulu ja lähtötietoja

Vuosien 2027-2030 taloussuunnitelman laadinta on käynnistymässä. Maan hallituksen kehysneuvottelut käytiin 21.-22.4. ja huhti-toukokuun aikana kunnat saavat käyttöönsä ennakolliset arviot vuosien 2027-2030 valtionosuuksista ja mahdollisesti muuttuvista tehtävistä ja velvoitteista. Samassa tahdissa valmistuvat myös arviot kuntien lähivuosien verotuloista. Tällä hetkellä tiedot ovat edelleen vajavaiset, mutta jo nyt on tunnistettu tiettyjä tekijöitä, jotka tulevat vaikuttamaan kaupungin taloustilanteeseen ja huomioitavaksi taloussuunnitelman laadinnassa. Selkeitä, merkittäviä muutoksia aikaisempaan aiheuttaa ainakin seuraavat tekijät:

- verotulot näyttävät heikon talouskasvun seurauksena jäävän selvästi voimassa olevia arvioita matalammiksi, joten kaupungin rahoituspohja heikkenee
- valtionosuuksiin kohdistuu jälleen uusia leikkauksia, mikä heikentää kaupungin rahoitusta
- ateria- ja siivouspalvelujen onnistunut kilpailutus vähentää kaupungin kuluja
- palveluverkkosuunnitelmaesitykset eivät näytä johtavat tilankäytön tehostumiseen, vaan toimintoja esitetään monelta osin laajennettavan, mikä lisää tilojen ylläpitokustannuksia ja paineita lisäsatsauksiin myös varsinaisessa toiminnassa

- tarkentuneiden kuntoarvioiden mukaiset rakennusten korjaustarpeet lisää talonrakennuksen investointipaineita. Myös kunnallistekniikan investointiohjelmaan on tehty merkittäviä lisäysesityksiä ja liikuntapalveluissa tavoitellaan hankkeiden aikaistuksia.

Taloussuunnitelman valmistelu noudattaa lähivuosien prosessia ja taloussuunnitelmakehys on kaupunginhallituksen päätettävänä 15.6.2026. Kehys määrittää raamin, johon palvelualueet ovat velvoitettuja suunnittelemaan toimintansa. Lautakuntien tulee antaa esityksensä vuoden 2027 talousarvioksi syyskuun aikana. Kaupunginjohtajan talousarvioesitys tuodaan kaupunginhallituksen käsittelyyn 26.10.2026 ja kaupunginhallitus antaa 2.11.2026 oman esityksenä vuosien 2027-2030 taloussuunnitelmasta valtuustolle. Samassa kokouksessa tehdään esitykset myös vuosien 2027-2036 investointiohjelmasta ja vuoden 2027 veroperusteista. Valtuusto päättää edellä mainituista asioista kokouksessaan 16.11.2026.

Ehdotus
Esittelijä: Iiris Laukkanen, kaupunginjohtaja

Talous- ja konsernijaosto päättää merkitä taloussuunnitteluaikataulun ja lähtötilanteen tiedoksi.

Päätös
Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Talous- ja konsernijaosto, 27.05.2026, § 19

Valmistelijat / lisätiedot:

Henri Seppänen, Taloussuunnittelupäällikkö, henri.seppanen@jarvenpaa.fi

Liitteet

1 TA2027 tilanne - Talko 27.5.2026

Näkymä taloussuunnittelukauteen

Kaupungin tulos on tämänhetkisten ennusteiden mukaan kuluvana vuonna 5,8 miljoonaa euroa alijäämäinen, kun huomioidaan palvelualueiden ennusteiden lisäksi ateria- ja siivouspalvelusopimuksella saavutettava säästö. Vuoden 2025 lopussa kaupungin taseessa oli 29,9 miljoona euroa kertynyttä ylijäämää, joten vuoden 2026 lopussa jäljellä olisi ennusteen toteutuessa 24,1 M€. Päivitetyn investointien 2026 toteuma-arvion ja tilinpäätösennusteen mukaisesti kuluvana vuonna otetaan lisää velkaa otetaan 10,3 miljoonaa euroa, jolloin sitä on vuoden lopussa 249 miljoonaa euroa. Muutetun talousarvion (KV 18.5.2026) mukaisesti toteutuessaan kaupungin tulos olisi -6,1 M€ alijäämäinen**,** ylijäämäpuskuria olisi vuoden lopussa 23,9 M€ ja lisää velkaa otettaisiin 11,5 M€, jolloin sitä olisi vuoden lopussa 250,3 M€.

Kuntakenttään on viime vuosina kohdistunut suuria muutoksia. Soteuudistus heikensi pysyvästi Järvenpään verorahoitusta 6,7 miljoonalla eurolla ja vuodelta 2027 leikataan

vielä kertaluonteisesti 1,9 miljoonaa euroa. TE-palvelujen järjestämisvastuun myötä rahoitusvastuut on kasvaneet ja heikkona pysyvä työllisyystilanne heijastuu edelleen kaupungin kustannuksiin. Valtionosuusjärjestelmän uudistus keskeytyi ainakin hetkellisesti, eikä kiinteistöverotuksen uudistuksista ole saatu uutta tietoa. Toteutusajankohdat voivat kuitenkin toteutua alkavalla taloussuunnitelmakaudella, mutta muutosten kuntakohtaisista vaikutuksista ei tällä hetkellä ole tietoa. Talouskasvu ei edelleenkään ole käynnistynyt ja käänteen ennakointi on nykyisessä maailmanpoliittisessa tilanteessa lähes mahdotonta. Korkea työttömyys ja vähäinen rakentaminen näkyvät kaupungin kaikissa verotuloissa ja ennusteet ovat selvästi aiempaa matalammat. Valtion velkaantuminen heijastuu kuntien talouteen valtionosuusleikkauksina ja tehtävien siirtoina ilman menojen kompensointia. Taloussuunnitelmavuosien verorahoituksen tasoon liittyy näin ollen merkittäviä heikennyksiä ja jälleen myös epävarmuuksia tulevista muutoksista.

Tämänhetkisin tiedoin kaupungin verorahoituksen riittävyys tehtäviin nähden on heikkenemässä merkittävästi. Investointeihin kohdistuu uusia korotuspaineita ja tehtävien lisääntyessä, palvelutarpeiden muuttuessa ja kustannusten kasvaessa toiminnan menopaineet ovat huomattavia. Korkotasot ovat jälleen nousussa, mikä kasvavien lainamäärien myötä haastaa taloustilannetta entisestään. Nykyisillä veroasteilla, investoinneilla, palveluilla ja kustannustasoilla kaupungin rahoitus on riittämätön kattamaan sekä toiminnasta että investoinneista aiheutuvat menot.

Kehyksen laadintaperiaatteet

Kehys laaditaan vuosiksi 2027-30. Aikaisempien vuosien laadintaperiaatteiden mukaisesti sitovuustasojen määrärahat ovat nettositovia koko taloussuunnitelmakauden osalta. Näin ollen, mikäli sitovuustasolla jää käyttämättä määrärahaa vuodelta 2027, voivat lautakunnat esittää vuoden 2027 tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella kertaluonteisia määrärahalisäyksiä tuleville vuosille. Vastaavasti mikäli määräraha ylittyy, tulee lautakunnan esittää viimeistään vuoden viimeiselle valtuustolle, miten ylitys tullaan kattamaan saman taloussuunnitelmakauden eli vuosien 2028-30 määrärahoista.

Järvenpään Veden kehyksen laadinnassa on tarkastelu liikelaitoksen tulorahoituksen riittävyyttä suhteessa käyttötalous- ja investointimenoihin. Kehystä ei ole laadittu toimintakatetasolla, vaan liikelaitoksen tuloksen tulee olla riittävä siten, että vesilaitoksen menot saadaan katettua ilman lainarahoitusta. Tavoitteeseen päästäkseen Veden tulee tasapainottaa rahoitus eli asiakasmaksutulot sekä toimintakulut tai investoinnit.

Taloussuunnitelmakehyksen valmistelun reunaehdot ja tilanne

Kehyksen laadinnassa huomioidaan kaupungin nykyinen taloustilanne sekä viimeisimmät taloussuunnitelmakautta koskevat verotulo- ja valtionosuusennusteet, viimeisimmät käytettävissä olevat tiedot kuntien muuttuvista tehtävistä, rahoitus- ja kustannuseristä sekä kehyksen laadinta-aikataulussa päivitettävät investointiohjelmatiedot.

Kaupungin uusi strategia hyväksyttiin huhtikuussa (KV 20.4.2026 § 22). Strategian mukaisesti kaupunki päämääränä on olla elinvoimainen kasvukaupunki, jonka talous on tasapainossa ja rahoitus harkittua, mitä tullaan mittaamaan mm. taseen kertyneen ylijäämän ja lainamäärän perusteella. Uuden strategian mittareille ei vielä ole asetettu numeerisia tavoitearvoja, joten taloussuunnitelmakehyksen valmistelussa on nojauduttu aiemman strategian tavoitetasoihin, joiden mukaisesti vuonna 2030 taseen kertynyt ylijäämä olisi vähintään 25 miljoonaa euroa ja lainamäärä korkeintaan 301 miljoonaa euroa. Tämänhetkisten valmistelutietojen valossa tavoitteet eivät ole saavutettavissa ilman taloutta sopeuttavia toimenpiteitä.

Yleisellä tasolla taloustavoitteisiin pääsemiseksi voidaan hyödyntää toimintaan kohdistuvia sopeutuksia, investointeihin tehtäviä karsintoja ja veroperusteisiin tehtäviä muutoksia. Alustavien laskelmien perusteella verotulojen ja valtionosuuksien heikentyminen samanaikaisesti menolisäysten kanssa johtaa tilanteeseen, jossa tulee arvioitavaksi toiminnan sopeutuksen rinnalla myös veroperusteisiin tehtävät muutokset. Aiemmat toimintaan kohdennetut sopeutustoimet huomioiden nykyisten palvelujen tuottaminen samassa laajuudessa ja sisällöin vielä entistä edullisemmin on haastavaa. Käytännössä merkittävämpi toiminnasta sopeuttaminen vaatinee kaupungin palvelutarjonnan supistamista.

Aiemman strategian mukaisen vuoden 2030 lainamäärätavoitteen saavuttaminen edellyttää muista sopeutuksista riippumatta investointien karsintaa tällä hetkellä esitetyistä tasoista. Investointiohjelmaesitykset ovat kasvaneet edellisestä ohjelmasta oleellisesti palveluverkkosuunnitelmissa ehdotettujen tilalaajennusten, tarkentuneiden kuntoarvioiden, uusien asuntoalueiden rakentamisehdotusten ja lukuisten muiden tekijöiden summana. Talonrakennuksen investointiohjelmat voidaan viimeistellä vasta valtuuston palveluverkkosuunnitelmapäätösten jälkeen.

Prosessin eteneminen

Kaupunginhallitus antaa taloussuunnitelmakehyksen ja laadintaohjeet 15.6.2026. Kaupunginhallituksen kesäkuun kokouksessa käsitellään myös alustava investointiohjelma. Kehyksen ja investointiohjelman laadinnassa huomioidaan talous- ja konsernijaoston käymä keskustelu ja linjaukset kehyksen ja valmistelun reunaehdoista ja tavoitteista.

Lauta- ja johtokunnat tekevät kehyksen mukaiset talousarvioesityksensä syyskuun aikana ja antavat samassa aikataulussa lausuntonsa investointiohjelmaan.

Investointiohjelma, talousarvio ja -suunnitelma sekä veroperusteet tuodaan samanaikaisesti kaupunginhallituksen käsittelyyn lokakuussa ja kaupunginvaltuuston päätettäväksi 16.11.2026.

Ehdotus
Esittelijä: Iiris Laukkanen, kaupunginjohtaja

Talous- ja konsernijaosto merkitsee taloussuunnitelmakehyksen valmistelutilanteen tiedoksi ja käy keskustelun kehysvalmistelun reunaehdoista ja tavoitteista.

Käsittely

Talousjohtaja Kirsi Rinne selosti asiaa.

Pykälän käsittelyn aikana kokouksen puheenjohtaja Lassi Markkanen poistui ja talous- ja konsernijaosto valitsi yksimielisesti tilapäiseksi puheenjohtajaksi Nea Kareniuksen.

Päätös
Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Kaupunginhallitus, 15.06.2026, § 181

Valmistelijat / lisätiedot:

Henri Seppänen, Taloussuunnittelupäällikkö, henri.seppanen@jarvenpaa.fi

Liitteet

1 Liite 1 Kehys 2027 Järvenpään kaupunki
2 Liite 2 - Muutostekijät Kehys TA2027 palvelualueittain
3 Liite 3 - Talousarvion tekninen laadintaohje TA2027

Oheismateriaali

1 Oheismateriaali 1 - TA2027 Kehys esitys
2 Oheismateriaali 2 - Muutostekijät Kehys TA2027 kaupunki
3 Oheismateriaali 3 - laskennallinen sopeutus alueittain
4 Pöytäkirjan ote yhteistyötoimikunnan kokous 2026 06 10

Näkymä taloussuunnittelukauteen
Kaupungin taseessa oli vuoden 2025 lopussa 29,9 Me euroa kertynyttä ylijäämää. Kuluvan vuoden alkuperäinen talousarvio laadittiin 4,9 Me euroa alijäämäiseksi ja muutetussa talousarviossa (05/2026) alijäämä on 6,1 Me. Viimeisimmän tilinpäätösennusteen mukaan kaupungin talous toteutuisi tulokseltaan kuluvana vuonna noin 5,8 Me alijäämäisenä. Taseeseen kertynyttä ylijäämää olisi näin ollen vuoden lopussa jäljellä 24,1 Me. Tilinpäätösennusteen toteutuessa lainakannan kasvu kuluvana vuonna olisi noin 10,2 Me, jolloin sitä olisi vuoden lopussa 24,1 Me. Mikäli tilinpäätös toteutuisi muutetun talousarvion (KV 18.5.2026 § 30) mukaisesti kaupungin tulos olisi 6,1 Me alijäämäinen ja ylijäämäpuskuria olisi vuoden lopussa 23,8 Me. Muutetun talousarvion mukaisesti lainaa otettaisiin 11,4 miljoonaa euroa, jolloin velkaa olisi vuoden lopussa 250,34 miljoonaa.

Talouden toipuminen taantumasta ei ole käynnistynyt odotetusti ja talouskasvu on hidasta, mikä heijastuu kaupungin kaikkiin verotuloihin sekä tuleviin talouden näkymiin. Tilitykset ovat odotettua heikompia, koska työttömyys pysyy korkealla,

yritysten toimintaedellytykset ovat heikentyneet ja rakentaminen on vähäistä. Työttömyyden kasvun seurauksena kuntien kustannukset työttömyyden hoidosta ja etuusvastuista ovat kasvaneet merkittävästi korkeammiksi kuin valtion kompensaatio vuoden 2025 alussa kuntien vastuulle siirtyneistä TE-palvelujen järjestämisestä on. Verorahoitusta heikentää edelleen myös hyvinvointialueuudistuksen seurauksena toteutuneet valtionosuusleikkaukset. Vuonna 2026 sote-leikkaus Järvenpään valtionosuuksiin on 9,9 miljoonaa euroa. Valtiontalouden heikko tila heijastuu kuntiin vuonna 2027 valtionosuusleikkauksina, joita oletettavasti on luvassa myös tuleville vuosille. Valtakunnallisten rahoitusuudistusten etenemisestä ei ole varmuutta. Valtionosuusjärjestelmän ja kiinteistöverotuksen uudistukset voivat toteutuessaan vaikuttaa merkittävästi kaupungin rahoituspohjaan. Kokonaisuudessan taloussuunnitelmavuosien verorahoituksen tasoon kohdistuu siis merkittäviä heikennyksiä ja jälleen myös merkittäviä epävarmuuksia tulevista muutoksista.

Tämänhetkisin tiedoin kaupungin verorahoitus on taloussuunnitelmakaudella vuosittain 0,6-6,7 Me heikompi aiempaan taloussuunnitelmaan nähden. Investointimäärärahaesitykset ovat aiempaa korkeampia, ja tehtävien ja palvelujen lisääntyessä, palvelutarpeiden muuttuessa ja kustannusten kasvaessa myös toimintaan kohdistuu menopaineita. Poikkeuksellisesti menoissa on myös merkittäviä vähennyksiä mm. ateria- ja siivouspalvelujen uuden sopimuksen ja henkilöstön sivukulujen madaltumisen myötä. Korkotasot ovat nousseet, mikä yhdessä kasvavien lainamäärien kanssa lisää merkittävästi kaupungin kustannuksia. Nykyisillä veroasteilla, investoinneilla, palveluilla ja kustannustasoilla kaupungin rahoitus on riittämätön kattamaan sekä toiminnasta että investoinneista aiheutuvat menot.

Kehyksen laadintaperiaatteet
Kehys laaditaan vuosiksi 2027-2030. Aikaisempien vuosien laadintaperiaatteiden mukaisesti sitovuustasojen määrärahat ovat nettositovia koko taloussuunnitelmakauden osalta. Näin ollen, mikäli sitovuustasolla jää käyttämättä määrärahaa vuodelta 2027, voivat lautakunnat esittää vuoden 2027 tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä käyttämättä jääneitä määrärahoja vastaavia kertaluonteisia määrärahalisäyksiä tuleville vuosille. Vastaavasti mikäli määräraha ylittyy, tulee lautakunnan esittää viimeistään vuoden viimeiselle valtuustolle, miten ylitys katetaan saman taloussuunnitelmakauden myöhempinä vuosina.

Järvenpään Veden kehyksen laadinnassa on tarkasteltu liikelaitoksen tulorahoituksen riittävyyttä suhteessa käyttötalous- ja investointimenoihin. Liikelaitoksen tuloksen tulee olla riittävä siten, että vesilaitoksen menot saadaan katettua ilman lainarahoitusta. Tavoitteeseen päästäkseen Veden tulee tasapainottaa asiakasmaksutulot eli rahoitus sekä toimintakulut ja investoinnit toisiinsa.

Keski-Uudenmaan työllisyysalueen osalta toiminnan rahoitus tulee yhteistoimintakunnilta ja tulos tasataan nollaksi lisälaskutuksin tai hyvityksin tilinpäätöksessä. Muista sitovuustasoista poiketen työllisyysalueelle annetaan bruttomenokehys, johon työllisyysalueen tulee valmistella talousarvioesityksensä.

Talousarvioseuranta
Aikaisempien vuosien tapaan valtuustolle tehtävä laajempi talousarvioseuranta esitetään tehtävän kansallisen taloustietojen raportoinnin aikataulussa, jolloin

osavuosikatsaus tehdään 6 kuukauden tilanteesta. Lisäksi talous- ja konsernijaostolle ja kaupungin johdolle raportoidaan taloustilanteesta kuukausittain ja lautakunnille vähintään kvartaaleittain.

Rakenteelliset muutokset
Käyttötalousosan sitovuustasoihin ei esitetä muutoksia. Investointiosassa esitetään luovuttavan kehitysinvestointien sitovuustasosta, johon varatut määrärahat on karsittu kokonaisuudessaan investointiohjelmasta.

Taloussuunnitelmakehyksen valmistelun reunaehdot
Kaupungin uudessa strategiassa yhtenä päämääränä on elinvoimainen kasvukaupunki, jonka yhtenä teemana on tasapainoinen talous ja harkittu rahoitus. Strategian mittareiden tavoitearvot asetetaan osana talousarviovalmistelua syksyllä 2026, joten kehystä ei ole voitu laatia numeeristen tavoitteiden pohjalta. Aiemman strategian tavoitteena oli, että taseen kertynyt ylijäämä vuonna 2030 olisi vähintään 25 miljoonaa euroa (470 euroa/asukas) ja lainamäärä korkeintaan 301 miljoonaa euroa (5640 euroa/asukas).

Heikentyneistä rahoitusnäkymistä ja kasvavista menoista johtuen kaupungin talous ei ole tasapainossa. Ilman toimenpiteitä kaupungin talous jää pysyvästi alijäämäiseksi ja lainamäärä kasvaa nopeasti nousten vuonna 2032 huippuunsa 346 miljoonaan eli yli 106 miljoonaa euroa vuoden 2025 tilinpäätöstilannetta korkeammalle. Kehyksessä taloutta on tasapainotettu aiempia taloustavoiteita maltillisemmin, mutta kuitenkin siten, että taloussuunnitelmakausi on kokonaisuutena niukasti ylijäämäinen. Investointitaso on kaupungin kantokykyyn nähden liian korkea, joten investointien karsintaan ja ajoittamiseen pyritään edelleen taloussuunnitelman jatkovalmistelussa.

Yleisesti talouden rakenteellisessa tasapainottamisessa voidaan hyödyntää toimintaan kohdistuvia sopeutuksia, investointeihin tehtäviä karsintoja ja veroperusteisiin tehtäviä muutoksia. Kaupunki on koko vuosikymmenen toteuttanut toimintaan kohdentuvia sopeutuksia ja näyttäytyy nykyisellään kuntavertailussa yhtenä Suomen taloudellisimmin palvelunsa järjestävistä kunnista. Toimitilaverkkoa on taloussuunnitelmassa arvioitu kehitettävän palveluverkkoratkaisujen mukaisesti, joten suuremmat sopeutukset käyttötaloudesta ilman, että päätetään vähentää tarjottavien palvelujen määrää ja valikoimaa, ei ole helposti tunnistettavissa. Tästä johtuen kehys on tasapainotettu laskennallisesti kohdistamalla toimintaan vuodesta 2028 alkaen pysyvä 3,3 miljoonan euron vuosittainen toimintakatesopeutus. Vastaava sopeutus voidaan myöhemmin, niin päätettäessä kattaa myös veroperusteisiin tehtävin muutoksin. Vuoden lisäaika mahdollistaa sopeutustoimien paremman valmistelun ja laajemman keskustelun toimeenpantavien sopeutuskeinojen priorisoinnista. Lisäaika tarkentanee myös näkymiä kaupungin tulevasta rahoituspohjasta, jolloin toimenpiteet saadaan toteutettua varmemmin tarpeen- ja tarkoituksenmukaisessa laajuudessa.

Talousarviokehys 2027-2030
Kehyksen laadinnassa on huomioitu kaupungin nykyinen taloustilanne sekä viimeisimmät taloussuunnitelmakautta koskevat verotulo- ja valtionosuusennusteet, viimeisimmät käytettävissä olevat tiedot kuntien muuttuvista tehtävistä, rahoitus- ja

kustannuseristä, muut pakottaviksi arvioidut toiminnan muutostekijät sekä kehyksen laadinta-aikataulussa päivitetty alustava 10-vuotinen investointiohjelma. Kehys on laskelmissa tasapainotettu laskennallisella 3,3 miljoonan euron toimintakatesopeutuksella vuodesta 2028 alkaen. Vuodelle 2027 ei ole sisällytetty sopeutustoimia ja veronperustemuutoksia.

Taloussuunnitelman lähtökohtana on voimassa oleva muutettu taloussuunnitelma vuosille 2026-2028 (KV 26.5.2024 § 42) ja vuoden 2026 viimeisin täydennetty tilinpäätösennuste.

Taloussuunnitelmakehyksen mukainen kaupungin neljän vuoden yhteenlaskettu tulos on 0,2 miljoonaa euroa ylijäämäinen ja vuoden 2027 tulos on 6,3 Me alijäämäinen. Taseen kertynyt ylijäämä laskee vuonna 2027 ja on vuoden lopussa noin 17,9 miljoonaa euroa, jos vuosi 2026 toteutuu ennusteen mukaisesti. Taloussuunnitelmakauden lopussa vuonna 2030 taseen kertynyt ylijäämä on 24,4 miljoonaa euroa.

Taloussuunnitelmakauden nettoinvestoinnit ovat alustavan investointiohjelman mukaisesti 169,5 miljoonaa euroa. Koko 10-vuotiskauden nettoinvestointitaso on investointiohjelmassa yhteensä 336,3 miljoonaa euroa. Lainaa nostetaan taloussuunnitelmakaudella yhteensä 62,2 miljoonaa euroa ja vuonna 2027 22,7 miljoonaa euroa. Lainaa on suunnitelmakauden päättyessä 311,3 miljoonaa euroa eli 72,4 miljoonaa enemmän kuin vuoden 2025 tilinpäätöksessä. Lainaa on vuoden 2030 lopussa 6 306 euroa/asukas.

Käyttötalous
Kehykseen sisältyy aikaisempien taloussuunnitelmien yhteydessä hyväksytyt sopeutusvaatimukset ml. aiemmilta vuosilta siirtyneet sopeutusvelvoitteet, joiden toteuttaminen on osa sitovaa talousarviota. Vuodelle 2027 ei ole asetettu uusia sopeutusvaateita. Konsernipalvelujen määrärahoissa on voimassa olevan taloussuunnitelman mukaisesti vuosille 2027 ja 2028 opetuksen ja kasvatuksen siirtyneiden sopeutusvelvotteita koskevat riskivaraukset. Riskivarausten lopullinen käsittely ratkaistaan syksyllä osana taloussuunnitelman jatkovalmistelua.

Toiminnan kustannuksiin kohdistuu merkittäviä kasvupaineita. Kehyksen valmistelussa on huomioitu tunnistetut, välttämättömät menolisäykset ja muut varmistuneet tehtävämuutoksiin ja hinnankorotuksiin perustuvat muutokset. Euromääräisesti merkittävimmät menolisäykset aiheutuvat työttömyysetuusvastuista, palkankorotuksista ja kotikuntalaskutuksesta. Kuluja alentavina tekijöinä kehyksessä on huomioitu edullisempi ateria- ja siivouspalvelusopimus, henkilöstön sivukuluprosenttien muutokset ja aiempien tehtyjen keskitettyjen palkankorotusvarausten purku.

Sitovuustasoiset kehykset on esitetty liitteessä 1 ja kehyksessä toistaiseksi huomioidut muutostekijät perusteluineen on esitetty liitteessä 2. Vuoden 2030 yleinen henkilöstökulujen ja palvelujen hinnankorotus sisältyy kehyslaskelmissa Konsernipalvelujen määrärahaan ja tullaan oikaisemaan sitovuustasoille taloussuunnitelmaesitykseen.

Muutamista muutostekijöistä ei tällä hetkellä ole käytettävissä kustannusarviota tai muutostekijöinä huomioidut eurot perustuvat alustaviin tietoihin ja laskelmiin. Summia tarkennetaan valmistelun edetessä ja muutosten täsmentyessä ja tarkentuneet tiedot huomioidaan kaupunginjohtajan taloussuunnitelmaesitykseen.

Kehyksen mukainen toimintakatteen alijäämän kasvu ilman käyttöomaisuuden myyntivoittoja vuonna 2027 on 2,3%.

Käyttöomaisuuden myyntivoittoja arvioidaan kertyvän vuosina 2027-2030 18,4 miljoonaa euroa. Maanmyyntien aikataulu, hankkeet ja eurot on tarkennettu viimeisimpien myyntiarvioiden mukaisiksi osana investointiohjelmavalmistelua. Tulosvaikutteisten myyntivoittojen määrä vaihtelee taloussuunnitelmakaudella 3,5 - 6 miljoonassa eurossa vuosittain.

Sisäiset erät on huomioitu kehyksessä voimassa olevan taloussuunnitelman mukaisina. Sisäiset erät ja mahdolliset palvelualueiden tehtävänjakoon liittyvät määrärahasiirrot tarkennetaan kaupunginjohtajan taloussuunnitelmaesitykseen.

Verorahoitus
Verorahoitus perustuu Kuntaliiton huhtikuussa julkaisemiin verotuloennusteisiin ja Valtionvarainministeriön ja Kuntaliiton ennakollisiin valtionosuuslaskelmiin. Verotuloennusteet ja valtionosuusratkaisut täsmentyvät syksyn aikana ja ne päivitetään viimeisimpien tietojen mukaisesti seuraavissa talousarvion ja -suunnitelman käsittelyvaiheissa. OKM:n alaiset valtionosuudet on arvioitu käytössä olevien suoritetietojen perusteella vuoden 2026 tilanteeseen nojaten.

Veroperusteisiin ei ole esitetty kehyksessä muutoksia.

Rahoituskulut ja investoinnit
Kehyksessä on huomioitu alustavan investointiohjelman mukaiset taloussuunnitelmakaudelle ajoittuvat investoinnit ja näistä aiheutuvat poistot sekä lainat ja lainojen rahoituskulut.

Taloussuunnitelmakauden investointimenot ovat korkeat vaihdellen 37,4 - 46,6 miljoonassa eurossa vuosina 2027-2030. Tulorahoitus ei riitä investointien rahoittamiseen, joten lainaa otetaan suunnitelmakaudella lisää yhteensä 62,2 Me. Investointien seurauksena poistot kasvavat vuoden 2026 tasosta 1,5 miljoonalla eurolla vuoteen 2030 mennessä. Lainaa on suunnitelmakauden päättyessä yhteensä 311,3 miljoonaa euroa eli 6 306 euroa/asukas.

Investointiohjelmien kasvaminen edellisestä investointiohjelmasta johtuu palveluverkkosuunnitelman mukaisista investointilisäyksistä ja tarkentuneista kustannusarvioista, sekä esitetyistä lisäyksistä uusien asuntoalueiden rakentamiseen, keskustan kehittämiseen ja yritysalueisiin sekä irtaimistoinvestointeihin.

Uusien nostettavien lainojen korkotasoa on markkinakehityksen heikennyttyä nostettu 3,25 prosenttiin. Kaupungin korkea lainamäärä ja sen kasvaminen edelleen lisää korkokuluja vuoden 2026 ennusteesta 3,5 miljoonalla vuoteen 2030, jolloin korkokulut ovat noin 10,3 Me vuodessa.

Yhteenveto
Kehyslaskelman mukainen kaupungin tulos on 6,3 miljoonaa euroa alijäämäinen

vuonna 2027 ja taseen kertynyt ylijäämä on vuoden 2027 lopussa noin 17,9 miljoonaa euroa vuoden 2026 toteutuessa ennusteen mukaisesti. Suunnitelmavuosina ylijäämä kasvaa ollen noin 24,4 vuoden 2030 lopussa. Lainamäärä lisääntyy taloussuunnitelmakaudella yhteensä 62,2 Me. Lainaa on suunnitelmakauden päättyessä yhteensä noin 311,3 Me eli 6306 euroa/asukas.

Yhteistoimintamenettely

Kehysesitys on esitelty yhteistyötoimikunnalle 10.6.2026. Ote toimikunnan pöytäkirjasta on esitetty pykälän oheismateriaalina.

Prosessin eteneminen
Kaupunginhallitus antaa 15.6.2026 taloussuunnitelmakehyksen ja laadintaohjeet. Samassa kokouksessa käsitellään myös alustava investointiohjelma. Lautakunnat tekevät omat, kehyksen mukaiset talousarvioesityksensä syyskuun aikana ja antavat samassa aikataulussa lausuntonsa investointiohjelmaan. Mikäli lautakunnilla on haastetta toteuttaa toimintansa kehyksen mukaisten määrärahojen puitteissa, tulee lautakuntien tunnistaa sopeutustoimet, joilla lautakunta varmistaa sitovien taloustavoitteiden saavuttamisen.

Kehysesityksen mukaisesti kaupungin taloutta on tarkoitus tasapainottaa vuodesta 2028 alkaen vuosittaisella 3,3 miljoonan euron toimintakatesopeutuksella. Vastaava sopeutus voidaan myöhemmin niin päätettäessä kattaa myös veroperusteisiin tehtävin muutoksin. Tarkempi ohjeistus ja aikataulut toimenpiteiden työstämiselle ja vaihtoehtoisten sopeutuskeinojen arvioinnille ja toimeenpantavien toimien priorisoinnille määritetään myöhemmin, mutta lautakuntien tulee ennakoiden valmistautua tunnistamaan sopeutustoimet, joilla toimintakatetta voidaan parantaa. Toimenpiteiden tunnistamisessa ei tule pitäytyä laskennallisiin, palvelualuekohtaisiin summiin, vaan tunnistaa kaikki toimenpiteet, joilla käyttötalouteen voidaan vaikuttaa. Laskennalliset sitovuustasoille kohdistuvat sopeutusodotukset vuodesta 2028 alkaen on esitetty oheismateriaalissa 3.

Kehyslaskelmat täsmennetään viimeisimpien investointi-, verorahoitus- ja muutostekijätietojen mukaisesti syys-lokakuussa.

Investointiohjelma, talousarvio ja -suunnitelma sekä veroperusteet tuodaan samanaikaisesti kaupunginhallituksen käsittelyyn loka-marraskuussa ja kaupunginvaltuuston päätettäväksi 16.11.2026.

KR

Ehdotus
Esittelijä: Iiris Laukkanen, kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää

1. hyväksyä nelivuotisen taloussuunnitelmakehyksen vuosille 2027-30 liitteessä 1 esitetyn mukaisesti.

2. antaa lauta- ja johtokunnille toimiohjeen valmistella kehyksen mukaiset talousarvioesityksensä 30.09.2026 mennessä. Mikäli lautakunnilla on haasteita pysyä taloussuunnitelman mukaisissa kehyksissä, tulee lautakuntien listata toimenpiteet, joilla sitovien taloustavoitteiden toteutuminen varmistetaan.
3. antaa lautakunnille toimiohjeen käynnistää valmistelu vuoden 2028 toimintasopeutuksen mahdollistavien toimenpiteiden tunnistamiseksi.

Päätös
Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Tarkastuslautakunta, 09.09.2026, § 23

Valmistelijat / lisätiedot:

Ville Rantanen, tarkastuslautakunnan sihteeri, ville.rantanen@jarvenpaa.fi

Liitteet

1 Tarkastuslautakunnan TALOUSARVIO 2027.pdf

Kuntalain 121 §:n 2 momentin 6 kohdan mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella kunnanhallitukselle esitys arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Pykälän 3 momentin mukaan kunnanhallitus voi poiketa tarkastuslautakunnan esityksestä lautakuntaa koskevaksi talousarvioksi talousarvioesityksen yhteensovittamiseen liittyvästä perustellusta syystä.

Vuoden 2027 talousarvio on valmisteltu kaupunginhallituksen 15.6.2026 §:ssä 181 hyväksymän taloussuunnitelmakehyksen mukaiseksi.

Ehdotus

Tarkastuslautakunta päättää osaltaan hyväksyä liitteenä olevan talousarvion vuodelle 2027.

Päätös
Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Kaupunkikehityslautakunta, 22.09.2026, § 74

Valmistelijat / lisätiedot:

Timo Väisänen, talouspäällikkö, timo.vaisanen@jarvenpaa.fi
Mikko Autere, kaupunkikehitysjohtaja, mikko.autere@jarvenpaa.fi
Juhana Hiironen, Maankäyttöjohtaja, juhana.hiironen@jarvenpaa.fi

Heikki Häyhä, yritys- ja elinkeinopäällikkö, heikki.hayha@jarvenpaa.fi
Hannele Selin, kaavoitusjohtaja, hannele.selin@jarvenpaa.fi
Jouni Vastamäki, johtava rakennustarkastaja, jouni.vastamaki@jarvenpaa.fi
Aino Vuopio, tekninen johtaja, aino.vuopio@jarvenpaa.fi

Liitteet

1 Kauke talousarvio 2027 päivitetty 23.9.

Talousarvio- ja talousohjelmaluonnos 2027-2030 sisältää kuntalain 110 §:ssä talousarvion vuodelle 2027 sekä talousohjelman vuosille 2028-2030. Aikaisempien vuosien laadintaperiaatteiden mukaisesti sitovuustasojen määrärahat ovat nettositovia koko taloussuunnitelmakauden osalta. Näin ollen, mikäli sitovuustasolla jää käyttämättä määrärahaa vuodelta 2027, voivat lautakunnat esittää vuoden 2027 tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä käyttämättä jääneitä määrärahoja vastaavia kertaluonteisia määrärahalisäyksiä tuleville vuosille. Vastaavasti mikäli määräraha ylittyy, tulee lautakunnan esittää viimeistään vuoden viimeiselle valtuustolle, miten ylitys katetaan saman taloussuunnitelmakauden myöhempinä vuosina.

Kaupunkikehityksen palvelualueen lautakunnan esityksessä on huomioitu kunta-alan palkankorotukset 5.5.2025 palkkaratkaisun mukaisesti. Lähes kolmen vuoden sopimuskaudella palkat nousevat yhteensä 7,37 prosenttia. KVTES-sopimuskauden 2027–2028 korotukset ovat yhteensä vähintään 3,8 % ja ne jakautuvat kahteen eri vuoteen yleiskorotuksina sekä paikallisina erinä. Lisäksi henkilösivukulujen prosenttien muutos on huomioitu esityksessä. Tunnistetut ja välttämättömät menolisäykset ja muut varmistuneet hinnankorotukset palveluiden ostoihin ja aineisiin ja tarvikkeisiin on myös sisällytetty esitykseen.

Pysyvänä muutoksena kehyksessä on otettu huomioon Puolmatkan maankaatopaikan tulojenvähennys rakentamisen heikon suhdanteen takia, joka on -200 t€ vuodelle 2027 ja siitä eteenpäin vuosittain -100 t€.Vuodesta 2031–2032 maankaatopaikan ennustetaan olevan täynnä ja toiminta päättyy.

SUP-siivouskustannuskorvaukset (EU:n kertakäyttömuovidirektiiviin perustuva lakisääteinen järjestelmä) on huomioitu toistaiseksi pysyvinä, kuten siivouspalvelusopimuksen muutos. Siivouskustannuskorvauksia haetaan vuosittain Elinvoimakeskukselta kattamaan kaupungille aiheutuneita kustannuksia ja ne huomioidaan vuoden 2027 budjetissa ensimmäistä kertaa. Tuottoja on arvioitu saatavan vuosittain 80 t€ kaupunkikehitykseen.

Siivouspalvelusopimuksen osalta uuden sopimuksen astuttua voimaan elokuussa 2026 siivouskustannukset laskevat -28 t€ vuosittain.Vuodesta 2028 eteenpäin on otettu huomioon 2%:n menolisäys siivouskustannuskuluissa.

Jäätelökioskivuokrat kasvattavat kaupunkikehityksen tuottoja vuosittain 57 t€ vuosina 2027–2029. Kioskipaikat kilpailutetaan uudelleen vuonna 2029.

Palvelualueen talousarvioesityksen toimintakate on kaupunginhallituksen 15.6.2026 § 181 päättämän kehyksen mukainen.

Aikaisempien vuosien tapaan valtuustolle tehtävä laajempi talousarvioseuranta esitetään tehtävän kansallisen taloustietojen raportoinnin aikataulussa, jolloin

osavuosikatsaus tehdään 6 kuukauden tilanteesta. Lisäksi talous- ja konsernijaostolle ja kaupungin johdolle raportoidaan taloustilanteesta kuukausittain ja lautakunnille vähintään kvartaaleittain.

Taloussuunnitelman lähtökohtana on voimassa oleva muutettu taloussuunnitelma vuosille 2026-2028 (KV 26.5.2024 § 42) ja vuoden 2026 viimeisin täydennetty tilinpäätösennuste.

Kaupunkikehityksen palvelualueen talousarvioesitykseen sisältyy aikaisempien taloussuunnitelmien yhteydessä hyväksytyt sopeutusvaatimukset ml. aiemmilta vuosilta siirtyneet sopeutusvelvoitteet, joiden toteuttaminen on osa sitovaa talousarviota.

Sisäiset erät on huomioitu kehyksessä voimassa olevan taloussuunnitelman mukaisina. Sisäiset erät ja mahdolliset palvelualueiden tehtävänjakoon liittyvät määrärahasiirrot tarkennetaan kaupunginjohtajan taloussuunnitelmaesitykseen.

Kaupungihallitus antoi 15.6.2026 § 181 taloussuunnitelmakehyksen ja laadintaohjeet. Ohjeistuksen mukaan lautakunnat tekevät omat, kehyksen mukaiset talousarvioesityksensä syyskuun aikana ja antavat samassa aikataulussa lausuntonsa investointiohjelmaan. Mikäli lautakunnilla on haastetta toteuttaa toimintansa kehyksen mukaisten määrärahojen puitteissa, tulee lautakuntien tunnistaa sopeutustoimet, joilla lautakunta varmistaa sitovien taloustavoitteiden saavuttamisen.

Kehysesityksen mukaisesti kaupungin taloutta on tarkoitus tasapainottaa vuodesta 2028 alkaen vuosittaisella 3,3 miljoonan euron toimintakatesopeutuksella. Vastaava sopeutus voidaan myöhemmin niin päätettäessä kattaa myös veroperusteisiin tehtävin muutoksin. Tarkempi ohjeistus ja aikataulut toimenpiteiden työstämiselle ja vaihtoehtoisten sopeutuskeinojen arvioinnille ja toimeenpantavien toimien priorisoinnille määritetään myöhemmin, mutta lautakuntien tulee ennakoiden valmistautua tunnistamaan sopeutustoimet, joilla toimintakatetta voidaan parantaa. Toimenpiteiden tunnistamisessa ei tule pitäytyä laskennallisiin, palvelualuekohtaisiin summiin, vaan tunnistaa kaikki toimenpiteet, joilla käyttötalouteen voidaan vaikuttaa. Kaupunkikehityksen palvelualueen osalta laskennallinen sopeutus on toimintakuluihin suhteutettuna - 345 t€ ja ulkoiseen toimintakatteeseen suhteutettuna -177 t€. Vuodelle 2027 ei ole asetettu uusia sopeutusvaateita.

Kehyslaskelmat päivitetään ja täsmennetään viimeisimpien investointi-, verorahoitus- ja muutostekijätietojen mukaisesti syys-lokakuussa.

Toimivalta: Hallintosääntö § 18 (KV 31.3.2025 § 19)

MA

Ehdotus
Esittelijä: Mikko Autere, kaupunkikehitysjohtaja

Kaupunkikehityslautakunta päättää antaa kaupunginhallitukselle lausuntonaan

1. liitteenä olevan esityksen palvelualuettaan koskevaan osioon talousohjelmaluonnoksesta 2027-2030

2. liitteenä olevan riskienhallintatoimenpiteiden tarkistuksen ja täydennyksen.

Lisäksi kaupunkikehityslautakunta valtuuttaa vastuuhenkilöt tekemään tarvittavat tekniset korjaukset ja päivitykset liitteisiin.

Kokouskäsittely
Talouspäällikkö Timo Väisänen selosti asiaa.

Pidettiin tauko klo 19.35-19.41.

Päätös
Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Järvenpään Veden johtokunta, 23.09.2026, § 20

Valmistelijat / lisätiedot:

Toni Huuha, toimitusjohtaja, toni.huuha@jarvenpaa.fi
Marketta Niemi, talousasiantuntija, marketta.niemi@jarvenpaa.fi

Liitteet

1 Liite1 Järvenpään Veden talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2028-2030

Talousarvio- ja talousohjelmaluonnos 2027 - 2030 sisältää kuntalain 110 §:ssä tarkoitetun talousarvion vuodelle 2027 sekä talousohjelman vuosille 2028 - 2030.

Kaupunginhallitus antoi 15.6.2026 § 181 pitämässään kokouksessa taloussuunnitelmakehyksen ja laadintaohjeet. Lautakuntien ja johtokuntien tulee valmistella kehyksen mukainen talousarvioesitys 30.9.2026 mennessä. Mikäli lautakunnilla tai johtokunnilla on haasteita pysyä taloussuunnitelman mukaisissa kehyksissä, tulee lautakuntien listata toimenpiteet, joilla sitovien taloustavoitteiden toteutuminen varmistetaan.

Kehyksen laadintaperiaate:

Kehys laaditaan vuosiksi 2027-2030. Aikaisempien vuosien laadintaperiaatteiden mukaisesti sitovuustasojen määrärahat ovat nettositovia koko taloussuunnitelmakauden osalta. Näin ollen, mikäli sitovuustasolla jää käyttämättä määrärahaa vuodelta 2027, voivat lautakunnat tai johtokunnat esittää vuoden 2027 tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä käyttämättä jääneitä määrärahoja vastaavia kertaluonteisia määrärahalisäyksiä tuleville vuosille. Vastaavasti mikäli määräraha ylittyy, tulee lautakunnan tai johtokunnan esittää viimeistään vuoden viimeiselle valtuustolle, miten ylitys katetaan saman taloussuunnitelmakauden myöhempinä vuosina.

Järvenpään Veden taloussuunnitelma 2027-2030:

Talousarvio- ja taloussuunitelma vuosille 2027 - 2030 on rakennettu niin, että pohjaksi on otettu vuoden 2026 talousarvion luvut, joita on muutettu tiedossa olevilla tuleville vuosille kohdistuvilla muutoksilla.

Talousarvio- ja taloussuunitelma ehdotus vuosille 2027 - 2030 poikkeaa kaupunginhallituksen 15.6.2025 § 181 päättämästä Järvenpään Veden kehyksestä. Talousarvio- ja suunnitelma on laadittu siten että Järvenpään Vesi liikelaitoksen rahoitus riittää kattamaan käyttö-, rahoitus- sekä investointimenot ilman lainanottoa.

Järvenpään Veden Talousarvioehdotus vuodelle 2027 ja taloussuunnitelma vuosille 2028-2030 on liitteenä 1 ja riskikartoitus on liitteenä 2.

Toimivalta: Hallintosääntö 24 § vesiliikelaitoksen johtokunta

Ehdotus
Esittelijä: Toni Huuha, toimitusjohtaja

Järvenpään Veden johtokunta päättää hyväksyä

1. Järvenpään Veden talousarvioesityksen vuodelle 2027 ja taloussuunnitelmaesityksen vuosille 2028–2030 liitteen mukaisesti.
2. Järvenpään Veden riskienhallintatoimenpiteet liitteen mukaisesti.

Käsittely:
Toimitusjohtaja ja talousasiantuntija selostivat asiaa.

Päätös
Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Hyvinvointilautakunta, 23.09.2026, § 46

Valmistelijat / lisätiedot:

Jarkko Virolainen, Talouspäällikkö, jarkko.virolainen@jarvenpaa.fi

Liitteet

1 Liite 1 / Hyvinvoinnin palvelualueen talousarvio 2027

Talousarvio- ja talousohjelmaluonnos 2027 - 2030 sisältää kuntalain 110 §:ssä tarkoitetun talousarvion vuodelle 2027 sekä talousohjelman vuosille 2028 - 2030.

Kaupunginhallitus antoi 15.6.2026 § 181 pitämässään kokouksessa taloussuunnitelmakehyksen ja laadintaohjeet. Lautakuntien tulee valmistella kehyksen mukainen talousarvioesitys 30.9.2026 mennessä. Mikäli lautakunnilla on haasteita pysyä taloussuunnitelman mukaisissa kehyksissä, tulee lautakuntien listata toimenpiteet, joilla sitovien taloustavoitteiden toteutuminen varmistetaan. Samalla kaupunginhallitus ohjeisti lautakuntia käynnistämään valmistelun vuoden 2028 toimintasopeutuksen mahdollistavien toimenpiteiden tunnistamiseksi.

Kehyksen laadintaperiaate:

Kehys laaditaan vuosiksi 2027-2030. Aikaisempien vuosien laadintaperiaatteiden mukaisesti sitovuustasojen määrärahat ovat nettositovia koko taloussuunnitelmakauden osalta. Näin ollen, mikäli sitovuustasolla jää käyttämättä määrärahaa vuodelta 2027, voivat lautakunnat esittää vuoden 2027 tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä käyttämättä jääneitä määrärahoja vastaavia kertaluonteisia määrärahalisäyksiä tuleville vuosille. Vastaavasti mikäli määräraha ylittyy, tulee lautakunnan esittää viimeistään vuoden viimeiselle valtuustolle, miten ylitys katetaan saman taloussuunnitelmakauden myöhempinä vuosina.

Hyvinvoinnin palvelualueen kehykseen 2027-2030 on huomioitu aiemmilta vuosilta käyttämättä jääneitä määrärahalisäyksiä kotoutumiskorvauksista.

Talousarviokehys 2027-2030:

Kehyksen laadinnassa on huomioitu kaupungin nykyinen taloustilanne sekä viimeisimmät taloussuunnitelmakautta koskevat verotulo- ja valtionosuusennusteet, viimeisimmät käytettävissä olevat tiedot kuntien muuttuvista tehtävistä, rahoitus- ja kustannuseristä, muut pakottaviksi arvioidut toiminnan muutostekijät sekä kehyksen laadinta-aikataulussa päivitetty alustava 10-vuotinen investointiohjelma.

Taloussuunnitelman lähtökohtana on voimassa oleva muutettu taloussuunnitelma vuosille 2026-2028 (KV 26.5.2024 § 42) ja vuoden 2026 viimeisin täydennetty tilinpäätösennuste.

Käyttötalous:

Toiminnan kustannuksiin kohdistuu merkittäviä kasvupaineita. Kehyksen valmistelussa on huomioitu tunnistetut, välttämättömät menolisäykset ja muut varmistuneet tehtävämuutoksiin ja hinnankorotuksiin perustuvat muutokset. Euromääräisesti merkittävimmät menolisäykset aiheutuvat työttömyysetuusvastuista ja palkankorotuksista. Kuluja alentavina tekijöinä kehyksessä on huomioitu edullisempi siivouspalvelusopimus sekä henkilöstön sivukuluprosenttien muutokset.

Sisäiset erät on huomioitu kehyksessä voimassa olevan taloussuunnitelman mukaisina. Sisäiset erät ja mahdolliset palvelualueiden tehtävänjakoon liittyvät määrärahasiirrot tarkennetaan kaupunginjohtajan taloussuunnitelmaesitykseen.

Talouskehyksen yhteydessä hyväksytään toiminnalliset tavoitteet vuosille 2026 - 2029. Tavoitteiden tulee tukea strategiakartan päämääriä ja parantaa niihin liittyvillä avainmittareilla mitattavia asioita.

Palvelualueen taloussuunnitelma 2027-2030:

Hyvinvoinnin palvelualueen talousarvio- ja talousohjelmaluonnos vuosille 2027 - 2030 on rakennettu niin, että pohjaksi on otettu vuoden 2026 talousarvion luvut, joita on muutettu tiedossa olevilla tuleville vuosille kohdistuvilla muutostekijöillä.

Talousarvioraamissa on huomioitu seuraavat muutostekijät vuodelle 2027:

- Lisäykset:

  - ICT-informaatikon tehtävä Kirkes-kirjastoille 61 000 €

- Vähennykset:

- ICT-informaatikko Kirkes-kirjastoille -46 000 €. Kuntalaskutuksen tulot muilta Kirkes-kirjastoilta.
- Siivouspalvelusopimuksen muutos -299 000 €.

Talousarvio- ja talousohjelmaluonnos ehdotus vuosille 2027 - 2030 on kaupunginhallituksen 15.6.2025 § 181 päättämän kehyksen mukainen.

Talousarvioesityksen yhteydessä käsitellään myös palvelualueen riskienhallintatoimenpiteet. Riskikartoituksessa on esitetty palvelualueen toimintaan olennaisesti vaikuttavat tunnistetut riskit, arvioitu riskien toteutumisen todennäköisyyttä sekä vaikutusta ja esitetty toimenpiteet, joilla riskien toteutumista pyritään ehkäisemään.

Toimivalta: Hallintosääntö § 18 (KV 31.3.2025 § 19)

PR, KS

Ehdotus
Esittelijä: Kristiina Soots, palvelualuejohtaja

Hyvinvointilautakunta päättää antaa kaupunginhallitukselle lausuntonaan

1. liitteenä olevan esityksen palvelualuettaan koskevaan talousarvioon 2027 ja talousohjelmaluonnokseen 2028 - 2030.
2. liitteenä olevat riskienhallintatoimenpiteet.

Lisäksi hyvinvointilautakunta valtuuttaa vastuuhenkilöt tekemään tarvittavat tekniset korjaukset ja päivitykset liitteisiin.

Kokouskäsittely
Talouspäällikkö Jarkko Virolainen ja palvelualuejohtaja Kristiina Soots selostivat asiaa.

Päätös
Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Keski-Uudenmaan työllisyysalueen johtokunta, 23.09.2026, § 37

Valmistelijat / lisätiedot:

Annukka Jamisto, työllisyysaluejohtaja, annukka.jamisto@jarvenpaa.fi
Markus Saarikivi, talouspäällikkö, markus.saarikivi@jarvenpaa.fi

Liitteet

1 Liite 1/ Keski-Uudenmaan työllisyysalue talousarvioesitys 2027.pdf

Yhteistoimintasopimuksen mukaisesti työllisyysalueen talousarvio laaditaan talousarviovuotta edeltävänä vuonna vastuukunnan talousarvion vuosikellon ja periaatteiden mukaisesti. Talousarvioraami hyväksytään Järvenpään

kaupunginhallituksessa kesäkuussa ja lopullinen talousarvio valtuustossa marraskuussa. Talousarvio lähetetään kuntiin lausuntokierrokselle ennen valtuuston hyväksyntää.

Talousarviossa esitetyt kuntakohtaiset maksuosuudet hyväksytään talousarvion yhteydessä tulevan vuoden laskutusperusteeksi. Maksuosuudet tasataan aiheuttamisperusteiseen maksuosuustoteumaan tilinpäätökseen. Maksuosuutta voidaan oikaista tarpeen mukaan myös talousarviovuoden aikana.

Talousarvio- ja talousohjelmaluonnos 2027 - 2030 sisältää kuntalain 110 §:ssä tarkoitetun talousarvion vuodelle 2027 sekä talousohjelman vuosille 2028 - 2030.

Kaupunginhallitus antoi 15.6.2026 § 181 pitämässään kokouksessa taloussuunnitelmakehyksen ja laadintaohjeet. Lautakuntien ja johtokuntien tulee valmistella kehyksen mukainen talousarvioesitys 30.9.2026 mennessä. Mikäli lautakunnilla tai johtokunnilla on haasteita pysyä taloussuunnitelman mukaisissa kehyksissä, tulee lautakuntien listata toimenpiteet, joilla sitovien taloustavoitteiden toteutuminen varmistetaan. Keski-Uudenmaan työllisyysalueelle annettiin bruttomenokehys ja sitova taso on toimintakulut.

Talousarvio- ja talousohjelmaluonnos ja ehdotus vuosille 2027 - 2030 on rakennettu vuoden 2026 taloussuunnitelman lukujen pohjalta. Sitä on muutettu tiedossa olevilla tuleville vuosille kohdistuvilla muutoksilla. Talousarvio- ja talousarvioluonnos on sitovien määrärahojen osalta vuosien 2027-2030 taloussuunnitelmakehyksen (KH 15.6.2027 § 181) mukainen. Taloussuunnitelmakehys on esitelty Keski-Uudenmaan johtokunnassa 19.5.2026 ja kehyksen määräraha on vuoden 2026 taloussuunnitelman mukainen.

Talousarvio- ja talousohjelmaluonnoksessa on huomioitu seuraavat muutostekijät vuodelle 2026:

- Muutokset lakiin työvoimapalveluiden järjestämisestä
- Työttömyysturvalain ja yleistukilain muutokset
- Toimeentulotukilain muutokset
- Muutokset lakiin työllistymisen monialaisesta edistämisestä
- Laki kuntouttavasta työtoiminnasta
- Laki kotoutumisen edistämisestä
- Laki elinvoimakeskuksista sekä Työllisyys- kehittämis- ja hallintokeskuksesta

Lakimuutosten palveluprosessiin tuomien muutosten on arvioitu vaativan 5,5 HTV:n lisäpanostuksen. Keski-Uudenmaan työllisyysalueen talousarvioesityksessä tämä lisäpanostus katetaan nykyisestä henkilöstöresurssista ohjaamalla asiakastyön haltuunottoa varten kohdennettua 15 HTV:n määräaikaista henkilöstöresurssia lakimuutosten tuomiin tarpeisiin. Muutostekijät eivät aiheuta talousarvioesitykseen euromääräisiä muutoksia sitovuustasolla.

Talousarvioesitykseen kuntien maksuosuudet vuonna 2027 määritellään aiheuttamisperusteen mukaan seuraavasti:

a. Avustukset jaetaan myönnettyjen avustusten perusteella avustuksen saajan kotikunnan mukaan. Kotikunnan puuttuessa käytetään asuinkuntaa.

b. Palvelujen ostoista jaetaan suoraan asiakkaille hankitut palvelut euromääräisen toteuman mukaan kotikunnan tai asuinkunnan perusteella.

c. Henkilöasiakkaiden palvelukulut jaetaan vastuualueiden (aikuisten palvelut, kotoutumisen palvelut, nuorten palvelut, monialaisten palvelut) asiakasmäärien perusteella kotikunnan tai asuinkunnan perusteella. Henkilöasiakkaiden palvelukulut sisältävät asiakastyötä tekevien työllisyysasiantuntijoiden, heidän esihenkilöidensä ja suoraan asiakastyön tukemiseen ohjattujen erityisasiantuntijoiden henkilöstökulut. Asiakasmäärällä tarkoitetaan työllisyysasiantuntijan palvelemien asiakkaiden kokonaismäärää. Palvelulla tarkoitetaan käyntiä ilman ajanvarausta, kirjettä, muuta viestiä, puhelua, sähköpostia, tapaamista ajanvarauksella tai videopuhelua ja muita vastaavia työvoimaviranomaiselle osoitettuja tehtäviä.

d. Muut kulut (esim. yrityspalvelut, johto ja hallinto, tilat, kehittäminen) jaetaan kuntien 18–64-vuotiaiden asukasmäärän suhteessa. Laskentaperusteena käytetään sitä työikäisten määrää (31.12.) joka on ollut tiedossa talousarviota laadittaessa. (Tietolähde Tilastokeskus)

Talousarvioesityksen yhteydessä käsitellään myös riskienhallintatoimenpiteet. Riskikartoituksessa on esitetty työllisyysalueen toimintaan olennaisesti vaikuttavat tunnistetut riskit, arvioitu riskien toteutumisen todennäköisyyttä sekä vaikutusta ja esitetty toimenpiteet, joilla riskien toteutumista pyritään ehkäisemään.

Toimivalta: Hallintosääntö 33 § Työllisyysalueen johtokunnan tehtävät ja toimivalta

/aj

Ehdotus
Esittelijä: Annukka Jamisto, työllisyysaluejohtaja

Keski-Uudenmaan johtokunta päättää

1. omalta osaltaan hyväksyä luonnoksen Keski-Uudenmaan työllisyysalueen talousarvioksi vuodelle 2027 ja taloussuunnitelman vuosille 2028–2030
2. pyytää talousarvio- ja taloussuunnitelmaluonnoksista Keski-Uudenmaan työllisyysalueen sopijakuntien lausunnot 15.10.2026 mennessä
3. ehdottaa Järvenpään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että valtuusto päättää hyväksyä Keski-Uudenmaan työllisyysalueen talousarvion vuodelle 2027 ja taloussuunnitelman vuosille 2028–2030 ottamalla huomioon työllisyysalueen sopijakuntien niistä antamat lausunnot.
4. valtuuttaa vastuuhenkilöt tekemään tarvittavat tekniset korjaukset ja päivitykset liitteisiin.

Käsittely

Talouspäällikkö Markus Saarikivi ja työllisyysaluejohtaja Annukka Jamisto selostivat asiaa.

Päätös
Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Opetus- ja kasvatuslautakunta, 24.09.2026, § 58

Valmistelijat / lisätiedot:

Jarkko Virolainen, Talouspäällikkö, jarkko.virolainen@jarvenpaa.fi

Liitteet

1 Liite 1 / Opetuksen ja kasvatuksen palvelualueen talousarvio 2027

Talousarvio- ja talousohjelmaluonnos 2027 - 2030 sisältää kuntalain 110 §:ssä tarkoitetun talousarvion vuodelle 2027 sekä talousohjelman vuosille 2028 - 2030.

Kaupunginhallitus antoi 15.6.2026 § 181 pitämässään kokouksessa taloussuunnitelmakehyksen ja laadintaohjeet. Lautakuntien tulee valmistella kehyksen mukainen talousarvioesitys 30.9.2026 mennessä. Mikäli lautakunnilla on haasteita pysyä taloussuunnitelman mukaisissa kehyksissä, tulee lautakuntien listata toimenpiteet, joilla sitovien taloustavoitteiden toteutuminen varmistetaan. Samalla kaupunginhallitus ohjeisti lautakuntia käynnistämään valmistelun vuoden 2028 toimintasopeutuksen mahdollistavien toimenpiteiden tunnistamiseksi.

Kehyksen laadintaperiaate:

Kehys laaditaan vuosiksi 2027-2030. Aikaisempien vuosien laadintaperiaatteiden mukaisesti sitovuustasojen määrärahat ovat nettositovia koko taloussuunnitelmakauden osalta. Näin ollen, mikäli sitovuustasolla jää käyttämättä määrärahaa vuodelta 2027, voivat lautakunnat esittää vuoden 2027 tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä käyttämättä jääneitä määrärahoja vastaavia kertaluonteisia määrärahalisäyksiä tuleville vuosille. Vastaavasti mikäli määräraha ylittyy, tulee lautakunnan esittää viimeistään vuoden viimeiselle valtuustolle, miten ylitys katetaan saman taloussuunnitelmakauden myöhempinä vuosina.

Talousarviokehys 2027-2030:

Kehyksen laadinnassa on huomioitu kaupungin nykyinen taloustilanne sekä viimeisimmät taloussuunnitelmakautta koskevat verotulo- ja valtionosuusennusteet, viimeisimmät käytettävissä olevat tiedot kuntien muuttuvista tehtävistä, rahoitus- ja kustannuseristä, muut pakottaviksi arvioidut toiminnan muutostekijät sekä kehyksen laadinta-aikataulussa päivitetty alustava 10-vuotinen investointiohjelma.

Taloussuunnitelman lähtökohtana on voimassa oleva muutettu taloussuunnitelma vuosille 2026-2028 (KV 26.5.2024 § 42) ja vuoden 2026 viimeisin täydennetty tilinpäätösennuste.

Käyttötalous:

Kehykseen sisältyy aikaisempien taloussuunnitelmien yhteydessä hyväksytyt sopeutusvaatimukset ml. aiemmilta vuosilta siirtyneet sopeutusvelvoitteet, joiden

toteuttaminen on osa sitovaa talousarviota. Vuodelle 2027 ei ole asetettu uusia sopeutusvaateita. Konsernipalvelujen määrärahoissa on voimassa olevan taloussuunnitelman mukaisesti vuosille 2027 ja 2028 opetuksen ja kasvatuksen siirtyneiden sopeutusvelvotteita koskevat riskivaraukset. Riskivarausten lopullinen käsittely ratkaistaan syksyllä osana taloussuunnitelman jatkovalmistelua.

Toiminnan kustannuksiin kohdistuu merkittäviä kasvupaineita. Kehyksen valmistelussa on huomioitu tunnistetut, välttämättömät menolisäykset ja muut varmistuneet tehtävämuutoksiin ja hinnankorotuksiin perustuvat muutokset. Euromääräisesti merkittävimmät menolisäykset aiheutuvat palkankorotuksista ja kotikuntalaskutuksesta. Kuluja alentavina tekijöinä kehyksessä on huomioitu edullisempi ateria- ja siivouspalvelusopimus sekä henkilöstön sivukuluprosenttien muutokset.

Sisäiset erät on huomioitu kehyksessä voimassa olevan taloussuunnitelman mukaisina. Sisäiset erät ja mahdolliset palvelualueiden tehtävänjakoon liittyvät määrärahasiirrot tarkennetaan kaupunginjohtajan taloussuunnitelmaesitykseen.

Talouskehyksen yhteydessä hyväksytään toiminnalliset tavoitteet vuosille 2026 - 2029. Tavoitteiden tulee tukea strategiakartan päämääriä ja parantaa niihin liittyvillä avainmittareilla mitattavia asioita.

Palvelualueen taloussuunnitelma 2027-2030:

Opetuksen ja kasvatuksen palvelualueen talousarvio- ja talousohjelmaluonnos vuosille 2027 - 2030 on rakennettu niin, että pohjaksi on otettu vuoden 2026 talousarvion luvut, joita on muutettu tiedossa olevilla tuleville vuosille kohdistuvilla muutostekijöillä sekä säästövelvotteilla.

Talousarvioraamissa on huomioitu seuraavat muutostekijät vuodelle 2027:

- Lisäykset:

- Joustavan perusopetuksen ryhmän perustaminen 1.8.2027 alkaen 51 000 €
- Perusopetuksen valmistavan opetuksen lisäys 20 000€

- Vähennykset:

- Ateriapalvelusopimuksen muutos -1 099 000 €
- Siivouspalvelusopimuksen muutos -1 150 000 €

Lisäksi muutostekijöissä ovat mukana palvelutarpeeseen liittyvä oppilas- ja lapsimäärän muutos, joiden eurovaikutusta arvioidaan talousarviosuunnitelman edetessä.

Talousarvioesityksen yhteydessä käsitellään myös palvelualueen riskienhallintatoimenpiteet. Riskikartoituksessa on esitetty palvelualueen toimintaan olennaisesti vaikuttavat tunnistetut riskit, arvioitu riskien toteutumisen todennäköisyyttä sekä vaikutusta ja esitetty toimenpiteet, joilla riskien toteutumista pyritään ehkäisemään.

Talousarvio- ja talousohjelmaluonnos ehdotus vuosille 2027 - 2030 on kaupunginhallituksen 15.6.2025 § 181 päättämän kehyksen mukainen.

Toimivalta: Hallintosääntö § 18 (KV 31.3.2025 § 19)

JK, AK, KS

Ehdotus
Esittelijä: Kristiina Soots, palvelualuejohtaja

Opetus- ja kasvatuslautakunta päättää antaa kaupunginhallitukselle lausuntonaan

1. liitteenä olevan esityksen palvelualuettaan koskevaan osioon talousohjelmaluonnoksesta 2027 - 2030
2. liitteenä olevan riskienhallintatoimenpiteiden tarkistuksen ja täydennyksen.

Lisäksi opetus- ja kasvatuslautakunta valtuuttaa vastuuhenkilöt tekemään tarvittavat tekniset korjaukset ja päivitykset liitteisiin.

Kokouskäsittely
Talouspäällikkö Jarkko Virolainen ja palvelualuejohtaja Kristiina Soots selostivat asiaa.

Puheenjohtaja Emmi Mäkinen teki Saana Korhosen kannattamana seuraavan muutosehdotuksen: "Lautakunta esittää hallitukselle, että konsernipalveluihin tuleville vuosille varattu riskivaraus puretaan ja määrärahat lisätään palvelualueen kehykseen vuodesta 2027 alkaen".

Asian käsittelyn aikana puheenjohtaja muutti tekemäänsä muutosehdotusta seuraavasti: "Lautakunta esittää hallitukselle, että palvelualueen kumuloituneet säästövelvoitteet nollataan ja konsernipalveluluihin varattu riskivaraus käytetään niiden kattamiseen".

Puheenjohtajan asiasta tiedusteltua lautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä puheenjohtajan muutosehdotuksen.

Kokoustauko asian käsittelyn jälkeen klo 17.32–17.37.

Päätös
Hyväksyttiin muutosehdotuksen mukaisesti.

Opetus- ja kasvatuslautakunta päätti:

1. antaa kaupunginhallitukselle lausuntonaan liitteenä olevan esityksen palvelualuettaan koskevaan osioon talousohjelmaluonnoksesta 2027–2030.
2. antaa kaupunginhallitukselle lausuntonaan liitteenä olevan riskienhallintatoimenpiteiden tarkistuksen ja täydennyksen.
3. esittää hallitukselle, että palvelualueen kumuloituneet säästövelvoitteet nollataan ja konsernipalveluluihin varattu riskivaraus käytetään niiden kattamiseen.

Lisäksi opetus- ja kasvatuslautakunta päätti valtuuttaa vastuuhenkilöt tekemään tarvittavat tekniset korjaukset ja päivitykset liitteisiin.

Talous- ja konsernijaosto, 02.10.2026, § 27

Valmistelijat / lisätiedot:

Henri Seppänen, Taloussuunnittelupäällikkö, henri.seppanen@jarvenpaa.fi
Kirsi Rinne, talousjohtaja, kirsi.rinne@jarvenpaa.fi

Liitteet

1 Konserniyhteisöjen tavoitteet 2027 2030.pdf

Konserniyhteisöjen tavoiteasetanta on kytketty kaupungin talousarviokäsittelyyn. Kaupungin tytäryhteisöille asetetaan talousarvion laadinnan yhteydessä strategisten päämäärien toteuttamista tukevat kaupunkiin nähden sitovat tavoitteet. Sitovat tavoitteet asetetaan konserniin kuuluville, olennaisille tytäryhteisöille. Vuodelle 2027 yhteisökohtaiset tavoitteet asetetaan kuudelle tytäryhtiölle:

- Järvenpään Mestariasunnot Oy
- Mestaritoiminta Oy
- Kiinteistö Oy Järvenpään Terveystalo
- Järvenpään Pysäköinti Oy (sis. Kiinteistö Oy Terveyskeskuskampuksen Pysäköinti 1)
- Kiinteistö Oy Ainolan Pysäköinti
- Kiinteistö Oy Järvenpään Harjoitushalli.

Raportissa esitetään myös kunkin yhtiön omistuksen tarkoitus. Toimintaympäristömuutosten seurauksena kaupungilla ei enää ole erityistä intressiä sote-kiinteistöomistuksiin liittyvien yhtiöiden omistamiseen, joten näihin liittyvää rakenteellista selvittelyä jatketaan.

Tytäryhtiöitä on pyydetty osana talousarvioraportointia esittämään tavoitteiden lisäksi arviot vuoden 2027 toiminnasta ja tulevasta kehityksestä, liikevaihdon ja tuloksen kehityksestä, investoinnesta ja suunnitelluista rakenne- ja rahoitusjärjestelyistä. Lisäksi osana riskienhallintaa on pyydetty arvio toiminnan merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Sanallisten osioiden lisäksi yhtiöiltä on pyydetty taloussuunnitelmakauden tuloslaskelma, tase ja taloudelliset tunnusluvut, joiden pohjalta yhtiöiden tilaa voidaan arvioida ja seurata emon organisaatiossa. Raportointihetkellä yhtiöiden talousarvion laadinta on vielä kesken, joten luvut eivät ole lopullisia.

Kiinteistö Oy Järvenpään Terveystalon ja Järvenpään Pysäköinti Oy:n sekä Kiinteistö Oy Terveyskeskuskampuksen Pysäköinti 1:n toiminta tulevaisuudessa on edelleen selvittelyiden ja neuvotteluiden alla. Ko. yhtiöillä ei ole enää strategista merkitystä kaupungille, vaan yhtiöistä on tarkoitus luopua sopivassa vaiheessa. Järvenpään Mestariasunnoilla toiminta jatkuu pääosin tavanomaisena, vaikkakin taloudellinen toimintaympäristö on haasteellinen. Kiinteistö Oy Ainolan Pysäköinnissä toiminnan volyymin kasvu on hidastumassa merkittävästi alueen rakentamisen hidastuessa. Mestaritoiminnan osalta yhtiön toimintakokonaisuus muuttuu, joten tiedot yhtiön tavoitteista ja muista seikoista tarkentuvat valmistelun edetessä. Harjoitushallin osalta yhtiön hallinnollisia asioita on mukautettava kaupungin toimintaprosessien mukaiseksi sekä yhtiön lainakokonaisuus on uusittava luottoyhtiön vetäydyttyä Suomen markkinoilta.

Ainolan Pysäköinnin, Kiinteistö Oy Järvenpään Harjoitushallin, Kiinteistö Oy Järvenpään Pysäköinnin ja Mestaritoiminta Oy:n sekä Kiinteistö Oy Järvenpään Terveystalon taloustiedoissa on vielä puutteita ja ne täydentyvät kaupunginhallitukselle päätettäväksi vietävään raporttiin. Yhtiöitä pyydetään jatkossa varmistamaan, että yhtiön taloushallinto, talousjohtaminen ja -raportointi emokaupungille on asianmukaisesti järjestetty.

Muiden kuin em. tytäryhteisöjen osalta tavoitteet on asetettu yhteisöryhmille yksittäisten yhteisöjen asemasta. Tavoitteet on kuvattu raportin lopuksi.

Tavoitteiden toteutumista seurataan osana osavuosi- ja tilinpäätösraportointia.

Kaupunginhallitus hyväksyy konserniyhteisöjen tavoitteet. Konserniyhteisöjen tavoiteraportti esitetään talousarvion liitteenä myös valtuustolle.

Ehdotus
Esittelijä: Iiris Laukkanen, kaupunginjohtaja

Talous- ja konsernijaosto

- päättää merkitä liitteen mukaiset konserniyhtiöiden tavoitteet tiedoksi ja lähettää ne hyväksyttäväksi kaupunginhallitukseen
- valtuuttaa talousjohtajan täsmentämään raportilla esitettyjä tietoja yhtiöiden talousarviovalmistelun edetessä.

Kokouskäsittely
Taloussuunnittelupäällikkö Henri Seppänen selosti asiaa.

Päätös
Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Talous- ja konsernijaosto, 02.10.2026, § 29

Valmistelijat / lisätiedot:

Henri Seppänen, Taloussuunnittelupäällikkö, henri.seppanen@jarvenpaa.fi

Liitteet

1 TA2027 valmistelutilanne - Talko 02.10.2026

Oheismateriaali

1 TA 2027 muutostekijät koonti

Kaupunginhallitus hyväksyi taloussuunnitelmakehyksen 15.6.2026 § 181.

Laskelmia on päivitetty kesän ja alkusyksyn aikana täsmentyneiden verotulo- ja valtionosuusennusteiden, muutostekijätietojen sekä investointiohjelmapäivitysten mukaisesti. Vuoden 2027 tuloslaskelma on heikentynyt laskelmissa vajaa 400te olleen yhteensä 6,6 miljoonaa euroa alijäämäinen. Kokonaisuutena tilanne on kuitenkin hiukan taloussuunnitelmakehystä parempi. Kehyksessä sopeutus, jolla taloussuunnitelmakausi 2027 - 2030 saatiin ylijäämäiseksi oli 3,3 Me vuodesta 2028

alkaen. Tällä hetkellä taloussuunnitelmakauden kääntäminen ylijäämäiseksi vaatii 2,9 Me vuotuisen pysyvän sopeutuksen vuodesta 2028 alkaen. Sopeutettavaa on merkittävä määrä: 2,9 miljoonan euron toimintasopeutus vastaa yli 0,2 %-yksikön korotusta kunnan tuloveroprosenttitasoon (7,8 ->8,0).

Merkittävimmät muutokset kehykseen 2027–2030 nähden:

- Verotulot ovat heikentyneet kaudella 0,6 Me työttömyys- ja suhdannekehitysennusteiden mukaisesti.
- Valtionosuusennuste on heikentynyt vuosille 2027 ja 2028, mutta parantunut vuosille 2029 ja 2030. Yhteensä valtionosuudet ovat kasvaneet 12 Me, mikä johtuu perustoimeentulotuen kirjausmuutoksesta vuonna 2029. Vuodesta 2029 alkaen perustoimeentulojen maksuosuutta (arvio 2029 6,4 Me) ei enää leikata valtionosuuksista, vaan maksut siirtyvät käyttötalouteen kuluksi.
- Muutostekijöissä tarkentuneita asioita ovat mm. työttömyysetuusvastuiden kasvun pienentyminen noin 500te/vuosi, Opkan riskivarauksen osittainen purku säästöksi 2027 900te ja 2028 690te. Oppilas- ja lapsimäärämuutosten vaikutukset tuottoihin ja kuluihin vuotuisesti vaihdellen sekä perustoimeentulotuen siirtyminen käyttötalousmenoiksi 2029 -6,4 Me. Yksityiskohtainen listaus muutostekijöistä on esitetty pykälän oheismateriaalissa.
- Investointiohjelmia on karsittu, minkä seurauksena vuosien 2027-30 investoinnit ovat nettona vähentyneet 14,7 Me.
- Korkokuluissa on taloussuunnitelmakaudella 2,7 Me kasvu korkotasojen nousun seurauksena, vaikka investointeja on karsittu taloussuunnitelmavuosilta.
- Käyttöomaisuuden myyntivoitoissa on kaudella vähennystä yhteensä 1 Me.
- Poistoissa on karsittujen investointien myötä vähennystä 0,9 Me.

Tuleviin vuosiin kohdistuu edelleen poikkeuksellisen merkittävää epävarmuutta. Nykyisessä hallitusohjelmassa ennakoidut valtionosuusuudistus sekä kiinteistöverouudistus eivät valtion budjettineuvotteluissa saatujen tietojen mukaan etene nykyisen valtioneuvoston ja eduskunnan aikana. Ensi vuonna eduskuntavaalien jälkeen muodostuu uusi hallitus ja hallitusohjelma. Julkiseen talouteen kohdistuu edelleen suuria sopeuttamisvaateita, joten on todennäköistä, että valtionosuuksiin tai muutoin valtio-kuntasuhteeseen tulee muutoksia, mitkä vaikuttavat kuntien taloudelliseen asemaan.

Yhteenveto taloussuunnitelmavalmistelun tämänhetkisestä tilanteesta on esitetty pykälän liitteenä. Valmistelu tarkentuu edelleen lopulliseen talousarvioesitykseen.

Aikataulu

Taloussuunnitelman valmistelu noudattaa aikaisempien vuosien prosessia. Lautakuntien tulee antaa esityksensä vuoden 2027 talousarvioksi syyskuun aikana. Kaupunginjohtajan talousarvioesitys tuodaan kaupunginhallituksen käsittelyyn 26.10.2026 ja kaupunginhallitus antaa 2.11.2026 oman esityksenä vuosien 2027-2030 taloussuunnitelmasta valtuustolle. Samassa kokouksessa tehdään esitykset myös vuosien 2027-2036 investointiohjelmasta ja vuoden 2027 veroperusteista. Valtuusto päättää edellä mainituista asioista kokouksessaan 16.11.2026.

Syksyn aikana käynnistetään kaupunginhallituksen taloussuunnitelmakehyksen päättämisen yhteydessä lautakunnille annetun toimiohjeen mukaisesti valmistelu vuoden 2028 toimintasopeutuksen mahdollistavien toimenpiteiden tunnistamiseksi.

Ehdotus
Esittelijä: Iiris Laukkanen, kaupunginjohtaja

Talous- ja konsernijaosto päättää merkitä tiedoksi taloussuunnitelman 2027-30 laadintatilanteen.

Kokouskäsittely
Talousjohtaja Kirsi Rinne selosti asiaa.

Päätös
Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Kaupunginhallitus, 26.10.2026, § 271

Valmistelijat / lisätiedot:

Henri Seppänen, Taloussuunnittelupäällikkö, henri.seppanen@jarvenpaa.fi
Kirsi Rinne, talousjohtaja, kirsi.rinne@jarvenpaa.fi
Kimi Alifrosti, Controller, kimi.alifrosti@jarvenpaa.fi

Liitteet
1 Talousarvio 2027 KJ esitys liitteillä

Oheismateriaali
1 KJ esitys - Oheismateriaali - Kooste muutostekijöistä TA2027
2 Oheismateriaali / mittareihin liittyviä tilastoja
3 Oheismateriaali / TA2027 - KJ esitys
4 Oheismateriaali / Pääluottamusedustajien lausunto vuoden 2027 talousarviosta

Taustaa

Kuntalain (410/2015) 13 luvun 110 §:
n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi On taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Tasapainon arvioinnissa huomioidaan tarvittaessa taseeseen edellisiltä tilikausilta muodostuneet ylijäämät.

Talousarvio ja -
suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kaupungin ja kuntakonsernin

toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kaupungin toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Kaupunginvaltuuston 20.4.2026 § 22 hyväksymä Järvenpään kaupungin strategia 2027 - 2030 ohjaa taloussuunnitelman valmistelua. Strategiassa päätettiin visio, missio, arvot sekä neljä päämäärää mittareineen. Samalla valtuusto antoi tehtäväksi valmistella 1-3 strategiamittaria vieraskielisten lasten suomen kielen oppimista koskien sekä mittarin Tuusulanjärven vedenlaadusta huolehtimiselle. Kaksi uutta mittaria on valmisteltu päätettäväksi osana talousarviota. Talousarviossa päätetään valtuustoon nähden sitovat tavoitteet sekä mittareiden lähtö- ja tavoitetasot. Näitä käsiteltiin kaupunginhallituksen iltakoulussa 7.9.2026 ja valtuustoinfossa 14.9.2026. Tavoitteita on tämän jälkeen jatkovalmisteltu valtuustoryhmien neuvottelukunnalta sekä valtuustoryhmiltä saadun palautteen pohjalta. Strategian keskeiset painopisteet ovat inhimillinen kotikaupunki, tunnettu kulttuurikaupunki, elinvoimainen kasvukaupunki sekä viihtyisä järvikaupunki.

Taloussuunnitelmaesitys on laadittu siten, että taloussuunnitelmakausi 2027-2030 on kokonaisuutena ylijäämäinen. Jo aikaisemminkin on tehty talouden tasapainoa edistäviä toimenpiteitä sopeuttamalla toimintaa ja toimeenpanemalla tehtyjä päätöksiä, karsittu investointeja sekä korotettu veroja. Näiden lisäksi taloussuunnitelmakausi sisältää vuodesta 2028 lähtien 2,65 miljoonan euron sopeutusvelvoitteen toiminnasta.

Esitetyt strategiamittareiden tavoitetasot on asetettu taloussuunnitelmaesitystä mukaillen. Näin ollen strategiassa esitetyt taloustavoitteet vuodelle 2030, taseeseen kertynyt ylijäämä vähintään 28 Meur sekä lainamäärä korkeintaan 294 Meur, on mahdollista saavuttaa. Talousarviossa taseen kertynyt ylijäämä on 21,5 Me vuonna 2026 ja 28,3 Me vuonna 2030 ja kaupungin lainamäärä on 266 Me vuonna 2026 ja 294 Me vuonna 2030.

Taloussuunnitelmakaudelle ajoittuu joitain maan nykyisen hallituksen uudistuksia, kuten perustoimeentulotuen laskutus suoraan kunnalta sen sijaan, että se vähennetään valtionosuuksista. Eduskuntavaalit on keväällä 2027 ja uudessa hallitusohjelmassa näkynee valtiontalouden tasapainotus tuoden vaateita kuntien taloudelle ja toimintaan. Vuoden 2026 talousarviossa ennakoitu valtionosuusjärjestelmäuudistus ja kiinteistöverouudistus ovat tämän vuoden aikana keskeytyneet, eikä niitä edistetä eduskunnan päätöksentekoon. Mahdollisesti uudistukset ovat osa maan tulevan hallituksen hallitusohjelmaa.

Taloussuunnitelmaesityksen perustelut

Taloussuunnitelmaesityksen lähtökohtana on kaupunginhallituksen 15.6.2026 § 181 hyväksymä taloussuunnitelmakehys. Kehyksen hyväksymisen jälkeen taloussuunnitelmaan on toimintakatevaikutteisesti huomioitu

- Vaalien määrärahavaikutus vuodelle 2028 (vaaliton kalenterivuosi)
- Puheenjohtajien jaoston lakkautuksen talousvaikutus
- Verotuskustannusten muutokset

- Valtionosuuksien sekä perustoimeentulotuen kuntalaskutuksen muutokset
- Kotikuntakorvausten tulot ja menojen muutokset
- Palvelutarve: oppilasmäärän ja lapsimäärän muutosten talousvaikutukset
- Tilahallinnon organisoitumisen vaikutukset

Lisäksi on tehty tarkennuksia muutostekijöihin arvioiden tarkennuttua

- Henkilöstön sivukuluprosenttien muutos
- Korotus vuoden 2030 kuluihin
- ICT-informaatikko Kirkes-kirjastoille
- Siivouspalvelusopimuksen muutos
- Ateriapalvelusopimuksen muutos
- Tyhy-rahan pysyvä korotus
- Konsernipalveluihin varattujen koko kaupungin henkilöstösivukulujen muutokset
- Närekädun päiväkodin lunastuksen vaikutus käyttötalouteen
- Etuusvastuiden kasvun tarkistus uusimpien ennusteiden mukaiseksi
- Konsernipalveluihin varattua riskivarauksen kohdennus opetuksen ja kasvatuksen palvelualueelle sekä osittain purku tarpeettomana.

Toimintakatevaikutteisten muutosten lisäksi kehykseen on tehty sitovuus- ja palvelualueiden välisiä siirtoja palkankorotuserien kohdentamiseen, sisäisiin laskutuksiin ja muihin sisäisten erien muutoksiin liittyen. Kooste talousarviossa huomioiduista muutostekijöistä ja niiden arvioinnista on esitetty talousarviokirjan liitteenä.

Taloussuunnitelmaesityksessä on huomioitu

- 2,65 miljoonan euron pysyvä sopeutus toiminnasta vuodesta 2028 alkaen. Sopeutus on kohdennettu määrärahoihin laskennallisesti ja sen lopullisesta kohdentamisesta päätetään erillisestä valmistelusta vuonna 2027.
- Verotuloennusteet 22.9.2026 Kuntaliiton verotulokehikon mukaisesti väestömuuttujilla ja varovaisuusperiaatteella huomioituna.
- Valtionosuusrahoitus huomioiden valtionvarainministeriön laskelmaennusteet.
- OKM:n valtionosuuteen oppilas- ja opiskelijamäärätietojen perusteella tehty tarkennus valmistavan opetuksen ja lukion valtionosuuksista.
- Kaupunkikehityksen maanmyyntipotentiaaliarvioon perustuvat myyntivoitot varovaisuusarvioiden mukaisesti. Myyntivoittoja kertyy vuosittain 3,54 - 5,95 miljoonaa euroa.
- Päivitetyn investointiohjelman mukaiset investoinnit, poistot ja lainarahoitustarve
- Kasvaneet korkotasot ja lainarahoituksesta aiheutuvat korkokulut.

Taloussuunnitelma sisältää konsernipalveluihin varatun riskivarauksen kohdentamisen opetuksen ja kasvatuksen palvelualueen määrärahaan vuosien 2027 ja 2028 määrärahavajearvion mukaisesti. Riskivarauksen kohdennus poistaa opetuksen ja kasvatuksen aiempien vuosien kumuloituneet sopeutusvelvoitteet siltä osin, kun palvelualueella ei ole tunnistettu keinoja tavoitteen saavuttamiseksi. Kohdennuksen jälkeen opetuksen ja kasvatuksen määräraha vastaa palvelualueen määrärahatarvetta.

Henkilösivukuluihin liittyvää kuntien ja hyvinvointialueiden tasausmaksua ehdotetaan mahdollisesti kevennettäväksi vuodelta 2027. Asia on Kevan päätöksentekoelinten ja

valtiovarainministeriön käsittelyssä, lopulliset tiedot käytettävissä viimeistään vuodenvaihteen tienoilla. Varovaisuusperiaatteella keskeneräistä asiaa ei ole toistaiseksi huomioitu luvuissa.

Taloussuunnitelmaesitys ei sisällä muutoksia veroperusteisiin. Veroperusteista päätetään vuosittain erikseen talousarvion käsittelyn yhteydessä.

Taloussuunnitelmaesityksen investointiosa, poistot ja lainarahoitustarve perustuvat päivitettyyn investointiohjelmaan. Vuosien 2027-2036 investointiohjelmasta päätetään erikseen talousarviokäsittelyn yhteydessä. Investointiohjelman 4 ensimmäistä vuotta siirtyvät suoraan taloussuunnitelmaan.

Taloussuunnitelma

Elokuun tilinpäätösennusteen mukaan kaupungin tulos vuonna 2026 on 2,26 miljoonaa euroa alijäämäinen. Ennusteen toteutuessa kumulatiivinen ylijäämä on vuoden 2026 lopussa 27,7 miljoonaa euroa.

Vuoden 2027 talousarvio on -6,1 miljoonaa euroa alijäämäinen. Muista suunnitelmavuosista vuosi 2028 on 0,5 miljoonaa euroa alijäämäinen ja vuodet 2029-2030 ovat 3,1 ja 4,2 miljoonaa euroa ylijäämäisiä. Koko taloussuunnitelmakausi on 0,7 miljoonaa euroa ylijäämäinen eli kaupungin taseen kertynyt ylijäämä on taloussuunnitelmakauden lopussa 28,4 miljoonaan euroa.

Käyttötalous

Tilinpäätösennusteeseen verrattuna toimintakatteen alijäämä kasvaa vuonna 2027 4,9%. Toimintakatteen alijäämä ilman maanmyyntejä kasvaa 2,9%, koska myyntivoitot ovat kuluvaa vuotta pienemmät. Toimintakatteen alijäämän kasvuun vaikuttavat erityisesti edellä todetut yleiset ja yksityiskohtaiset muutostekijät. Suunnitelmakaudella 2027-2030 käyttötalouden nettokustannusten muutos vaihtelee vuosittain -1,4 % ja 5,6 % välillä. Vuodesta 2028 lähtien kasvua hillitsee 2,65 miljoonan euron, myöhemmin täsmentyvä sopeutus toimintakatteesta ja vuodesta 2029 kasvua kiihdyttää perustoimeentulotuen kuntalaskutuksen siirtyminen valtionosuuksien vähennyksestä käyttötalouden menoksi. Kaupungin oman toiminnan toimintakatteen kasvu ilman maanmyyntejä on keskimäärin 2,8 % koko taloussuunnitelmakaudella vuodesta 2028 alkavat sopeutukset huomioiden.

Verorahoitus

Taloussuunnitelmaesitys ei sisällä muutosehdotuksia kaupungin tuloveroprosenttiin eikä kiinteistöveroprosentteihin.

Kaupungin verotulot kasvavat vuonna 2027 erityisesti ansiotulojen kasvaessa palkankorotusten ja talouden kohentumisen seurauksena 4%. Verotulot kasvavat yhteensä 4,2 prosenttia edellisvuotisesta 121,68 miljoonasta eurosta 126,84 miljoonaan euroon**.** Vuosina 2027-2029 verotulot kasvavat keskimäärin 3,8 % ja nousevat yli 140 miljoonaan euroon vuonna 2030.

Taloussuunnitelman valtionosuusarvio pohjautuu syyskuussa julkaistuun valtionvarainministeriön kuntatalousohjelman painelaskurin tietoihin ja erikseen arvioituun valmistavan opetuksen ja lukion valtionosuuteen. Valtionosuuksiin sisältyy sekä hyvinvointiuudistuksen seurauksena tehdyt pysyvät leikkaukset että aiemmin TE-tehtävien ja muiden uusien tehtävämuutosten aiheuttamat lisäykset ja leikkaukset valtionosuuksiin.

Lopulliset valtionosuuspäätökset vuodelle 2027 tehdään joulukuussa taloussuunnitelman hyväksymisen jälkeen.

Valtionosuudet ovat vuonna 2027 20,6 miljoonaa euroa. Vuonna 2028 valtionosuuksien ennakoidaan olevan 20,3 miljoonaan euroa, vuonna 2029 27,1 miljoonaa euroa ja vuonna 2030 28,9 miljoonaan euroa. Valtionosuuksien merkittävä kasvu vuosiksi 2029–2030 johtuu siitä, että valtionosuuksista aikaisemmin vähennetty perustoimeentulotuen kuntaosuus siirtyy eränä laskutettavaksi suoraan käyttötalousmaksuna kunnilta.

Investoinnit

Taloussuunnitelman investointiosa pohjautuu erikseen hyväksyttävään vuosien 2027-2036 investointiohjelmaesitykseen. Nettoinvestointien määrä investointiohjelmassa on taloussuunnitelmavuosina 34,5 ja 42 miljoonan euron välillä. Investointitaso on tehtyjen karsintojen ja aikataulumuutosten ansiosta taloussuunnitelmavuosina kokonaisuudessaan noin 14,2 miljoonaa euroa kehystä maltillisempi. Suurimmat investoinnit kohdistuvat talonrakennukseen, kunnallistekniikkaan ja Järvenpään Veden investointeihin. Vuosittainen poistotaso kasvaa investointien seurauksena vuoden 2026 26,2 miljoonasta ja vaihtelee taloussuunnitelmavuosina 25 – 27 miljoonassa eurossa lisäten osittain tasapainoisen talouden ylläpidon haastetta. Arvonalentumisia taloussuunnitelmakaudella on tulossa noin 0,2 miljoonaa euroa.

Lainat ja tulorahoitus

Kaupungin investointien tulorahoitus on noin 48 % vuonna 2027. Vuosikate on vuonna 2026 20,46 miljoonaa euroa, ja nousee vuosittain ollen 2030 noin 31,45 miljoonaa euroa. Vuosikatteella pystytään kattamaan vuotuisesti noin 48% – 89% vuosittaisesta noin 34,5 –42 miljoonan euron nettoinvestoinneista. Lainamäärä kasvaa vuoden 2026 ennusteiden mukaisesta 244,6 miljoonasta noin 293,7 miljoonaan euroon vuonna 2030. Asukaskohtainen lainamäärä kasvaa samana aikana noin 5165 eurosta noin 5950 euroon per asukas.

Talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2027-30 on esitetty listan liitteenä.

Yhteistoimintamenettely

Työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain (449/2007) 4 §:n (631/2021) mukainen yhteistoimintamenettely talousarviosta ja taloussuunnitelmasta on käyty 20.10.2026. Henkilöstöjärjestöjen lausunto taloussuunnitelmaesityksestä on esitetty pykälän oheismateriaalina.

Talousarvion sitovuusmääräykset

Nyt käsiteltävä talousarvio laaditaan vuosiksi 2027-2030. Edellisten taloussuunnitelmien laadintaperiaatteiden mukaisesti käyttötalouden sitovuustasojen määrärahat ovat Järvenpään Vesi-liikelaitosta ja Keski-Uudenmaan työllisyysaluetta lukuun ottamatta nettositovia koko taloussuunnitelmakauden osalta. Näin ollen, mikäli sitovuustasolla jää käyttämättä määrärahaa vuodelta 2027, voivat lautakunnat esittää vuoden 2027 tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella määrärahalisäyksiä tuleville vuosille. Vastaavasti mikäli määräraha ylittyy, tulee lautakunnan esittää viimeistään vuoden viimeiselle valtuustolle, miten ylitys tullaan kattamaan saman taloussuunnitelmakauden eli vuosien 2028-2030 määrärahasta.

Järvenpään Vesi – liikelaitoksen sitovana tasona on yli/alijäämä ennen varauksia sekä erillisesti sitovana Järvenpään Veden peruspääomastaan maksama korko. Keski-Uudenmaan työllisyysalue – taseyksikön sitovana tasona on yli/alijäämä ennen varauksia sekä erillisesti sitovana kokonaisuutena toimintakulut.

Tuloslaskelmaosassa verotulot, valtionosuudet, rahoitustuotot ja -kulut ja satunnaiset tulot ja menot on määritelty nettositoviksi.

Investointiosassa sitovuudet on määritetty maanostojen ja -myyntien osalta bruttositoviksi. Muiden investointien osalta investointimäärärahat on määritelty nettositoviksi talousarviokirjassa esitetyin sitovuustasoin. Investointiosassa bruttositovana sitovuustasona esitetään myös Keski-Uudenmaan työllisyysalueen investoinnit, vaikka työllisyysalue ei lähtökohtaisesti toteuta investointeja.

Rahoitusosassa sitova erä on lainakannan muutos.

Järvenpään kaupungin hallintosäännön (31.3.2025) 149§:n mukaan toiminnan ja talouden toteutumisesta raportoidaan valtuustolle ja muille toimielimille talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätetyllä tavalla. Talousarvion sitovien tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle osavuosikatsauksessa, joka laaditaan puolivuosiraporttina, sekä tilinpäätöksessä. Talousarvion ja käyttösuunnitelmien talouden toteutumisesta raportoidaan lauta- ja johtokunnille niiden päättäminä ajankohtina, kuitenkin vähintään osavuosikatsauksen aikataulussa. Lauta- ja johtokuntien tulee käsitellä talouden toteumaa ja ennustetta koko vuoden toteumaksi perusteluineen vähintään kvartaaleittain. Palvelualueiden sekä taseyksikön ja liikelaitoksen kanssa käydään kvartaaleittain keskustelut kaupunginjohtajan ja talousjohtajan johdolla talouden sekä toiminnan kehittymisestä. Talousarvion kuukausittaisesta toteutumisesta raportoidaan talous- ja konsernijaostolle kokousaikataulun mukaisessa rytmissä.

Rakenteelliset muutokset

Talousarvio ei sisällä rakenteellisia muutoksia.

Sisällöllisesti työttömyysturva- ja työllisyysalueosuus sitovuustason määrärahoihin on vuodesta 2029 alkaen sisällytetty perustoimeentulotuen kuntaosuus.

Muutosvaltuudet

Osana toiminnan jatkuvaa tehostamista tulee vuoden mittaan arvioida toimintojen parasta järjestämis- ja organisointitapaa ja tarvittaessa muuttaa vallitsevia käytäntöjä ja rakenteita. Muutokset edellyttävät usein määrärahasiirtoja sitovuustasojen välillä. Organisaatio- tms. työnjaon tai vastuiden muutosten seurauksena tarvittavista sitovuustasojen välisistä määrärahasiirroista, joilla ei ole toimintakatevaikutusta, päättää kaupunginjohtaja.

Lausunnot Keski-Uudenmaan työllisyysalueen talousarviosta

Keski-Uudenmaan työllisyysalueen johtokunta on kokouksessaan 23.9.2026 §37 käsitellessään talousarvioehdotusta päättänyt pyytää sopijakuntia toimittamaan lausunnot Keski-Uudenmaan työllisyysalueen talousarvio- ja taloussuunnitelmaluonnoksista 15.10.2026 mennessä. Lausunnot esityksestä saatiin

Nurmijärven, Mäntsälän, Pornaisten ja Tuusulan kunnilta sekä Hyvinkään kaupungilta. Em. sopimuskuntien lausunnoissa ei ole muutosehdotuksia esitettyyn talousarvioon määrärahojen osalta. Lausunnoissa tuotiin esille, että aiheuttamisperusteeseen siirtyminen on hyvä ja että, aiheuttamisperusteella tehtyyn maksuosuuteen liittyy epävarmuutta, koska tehdään ensimmäistä kertaa talousarvio näin sekä siksi pitää panostaa seurantaan ja tarvittaessa oikaista maksuosuuksia jo ennen tilinpäätöstä, jos merkittäviä eroja toteumaan ja laskutukseen syntyy. Aiheuttamisperusteisessa laskutuksessa tarkka talouden seuranta on tärkeätä, lisäksi nostettu esille tuottavuus- ja tuloksellisuushyötyjen saaminen, toiminnan kustannuksien läpinäkyvyys, tiedolla johtaminen, riskien tunnistaminen, yhdyspintatyön tuloksellisuus ja tehokkuus. Erilaiset asiakasryhmät, kuten pitkäaikaistyöttömät, maahanmuuttajat, nuoret työnhakijat nostettu yksittäisessä lausunnossa esille.

KR

Ehdotus
Esittelijä: Iiris Laukkanen, kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus merkitsee kaupunginjohtajan talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2027-2030 esityksen tiedoksi.

Päätös
Päätettiin merkitä tiedoksi.

Kaupunginhallitus, 26.10.2026, § 270

Valmistelijat / lisätiedot:

Henri Seppänen, Taloussuunnittelupäällikkö, henri.seppanen@jarvenpaa.fi

Liitteet

1 Konserniyhteisöjen tavoitteet 2027-2030

Talous- ja konsernijaosto 2.10.2027 § 27

Talous- ja konsernijaoston käsittelyn jälkeen liitettä on teknisesti korjattu.

KR

Ehdotus
Esittelijä: Iiris Laukkanen, kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä liitteen mukaiset konserniyhtiöiden tavoitteet vuodelle 2027.

Kokouskäsittely
Tiia Lintula esitti Jorma Piisisen ja Reetta Nickin kannattamana asian palauttamista valmisteluun. Palautusesitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös

Asia päätettiin palauttaa valmisteluun.

Kaupunginhallitus, 02.11.2026, § 282

Valmistelijat / lisätiedot:

Henri Seppänen, Taloussuunnittelupäällikkö, henri.seppanen@jarvenpaa.fi

Liitteet

1 KH02112026 - Liite - Talousarvio 2027 liitteillä

Oheismateriaali

1 KH02112026 - Oheismateriaali - Muutokset TA27 kirjaan
2 KH02112026 - Oheismateriaali - TA2027 esitys
3 KH02112026 - Oheismateriaali - Kooste muutostekijöistä TA2027
4 Oheismateriaali / YT 2025 henkilöstövaikutukset toteuma
5 Oheismateriaali / mittareihin liittyviä tilastoja
6 Oheismateriaali / Pääluottamusedustajien lausunto vuoden 2027 talousarviosta

Kaupunginhallitus 26.10.2026 § 271

Aikaisempaan käsittelyn jälkeen on tehty seuraavat muutokset:

- Taloussuunnitelmaesitys on täsmäytetty vastaamaan Järvenpään Veden johtokunnan talousarvioesitystä.
- Taloussuunnitelmaraportin teksteistä on poistettu yhteenvedot ja viittaukset konserniyhteisöjen tavoiteraporttien teksteihin ja materiaaleista on poistettu Liite 5: Konserniyhteisöjen tavoitteet, koska kaupunginhallitus ei ole toistaiseksi hyväksynyt yhtiöiden tavoitteita.

Muutosten seurauksena kaikki tarvittavat laskelmat ja myös tekstit on päivitetty vastaamaan muuttuneita tietoja.

Veden lukujen täsmäytyksen vaikutus laskelmiin:

- Täsmäytys parantaa tulosta vuonna 2027 35 000 euroa, vuonna 2028 146 000 euroa, vuonna 2029 154 000 euroa ja vuonna 2030 223 000 euroa. Yhteensä taloussuunnitelmakauden tulos paranee 558 000 euroa.
- Päivitetty tilikauden alijäämä 2027 on -6,1 miljoonaa euroa ja 2028 on -393 tuhatta euroa. Vuonna 2029 tilikauden ylijäämä on 3,3 miljoonaa euroa ja vuonna 2030 4,5 miljoonaa euroa. Koko taloussuunnitelmakausi on 1,2 miljoonaa euroa ylijäämäinen ja kaupungin taseen kertynyt ylijäämä on taloussuunnitelmakauden lopussa 28,9 miljoonaan euroa.
- Päivitetty kaupungin lainamäärä on 266,2 Me (5600 €/as) vuonna 2027 ja vuonna 2030 293,1 Me eli noin 5939 €/as.
- Tilinpäätösennusteeseen verrattuna toimintakatteen alijäämä kasvaa vuonna 2027 4,9% ja toimintakatteen alijäämä ilman maanmyyntejä kasvaa 2,9%. Suunnitelmakaudella 2027-2030 käyttötalouden nettokustannusten muutos

vaihtelee vuosittain -1,5 % ja 5,6 % välillä. Kaupungin oman toiminnan toimintakatteen kasvu ilman maanmyyntejä on keskimäärin 2,7 % koko taloussuunnitelmakaudella.

- Kaupungin investointien tulorahoitus on noin 48 % vuonna 2027. Vuosikate on vuonna 2027 20,5 miljoonaa euroa, ja vuonna 2030 noin 31,7 miljoonaa euroa. Vuosikatteella pystytään kattamaan vuotuisesti noin 48% – 89,7% vuosittaisista nettoinvestoinneista.

Veden laskelmien täsmäytyksen yhteydessä ei ole tehty muutoksia laskennalliseen vuoden 2028 sopeutussummaan, vaikka muutoksella on tulosta parantava ja laskennallista sopeutustarvetta pienentävä vaikutus. Taloussuunnitelmassa esitetty sopeutussumma tarkentuu osana vuosien 2028-2031 kehysvalmistelua, kun tulevien vuosien rahoitusnäkymät päivittyvät eli summa tullee muuttumaan joka tapauksessa osana jatkovalmistelua.

Kaupunginhallitus päättää myöhemmin syksyn 2026 aikana konserniyhtiöiden koskevat tavoitteet tuleville vuosille.

Kooste muutoksista on pykälän oheismateriaalina ja korjattu taloussuunnitelmaesitys liitteenä.

KR

Ehdotus
Esittelijä: Iiris Laukkanen, kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto hyväksyy

1. strategisten mittareiden tavoitetasot ja sitovat tavoitteet
2. talousarvion investointiosan vuosille 2027-30 aiemmin hyväksymänsä 10 vuoden investointiohjelman mukaisena
3. liitteenä olevan talousarvion ja taloussuunnitelman muilta osin
4. kaupunginjohtajalle ja talousjohtajalle valtuuden tehdä tarvittavat teknisluontoiset korjaukset laskelmiin ja talousarviokirjaan, jos tarvetta käsittelyssä tehtyjen päätösten jälkeen ilmenee
5. kaupunginjohtajalle valtuuden päättää organisaatio- tms. työnjaon tai vastuiden muutosten seurauksena tarvittavista, sitovuustasojen välisistä määrärahasiirroista, joilla ei ole toimintakatevaikutusta

Käsittely

Muutosehdotukset

1. Pauliina Naala teki Satu Tuomisen kannattamana seuraavan muutosehdotuksen: Strategiassa kohdassa Mittarit: Elinvoimainen kasvukaupunki, kohta, työttömyysaste, jossa lähtötaso 13 % ja tavoite 2030 11,6 % esitän muutokseksi tavoitteeksi 11,0 %.

Puheenjohtajan tiedusteltua asiaa, Pauliina Naalan muutosehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

2. Reetta Nick teki Tiia Lintulan kannattamana seuraavat muutosehdotukset:

Muutosehdotus 1, §271 Talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2027-30: Muutetaan Viihtyisä järvikaupunki -päämäärän mittarin "latvuspeitteisyys, %" tavoitetasoksi vuodelle 2030 27,5 - 30 %.

Muutosehdotus 2, §271 Talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2027-30 : Muutetaan Viihtyisä järvikaupunki -päämäärän mittarin "viherpeitteisyys, %" tavoitetasoksi vuodelle 2030 60 %.

Puheenjohtajan tiedusteltua asiaa, Reetta Nickin muutosehdotukset 1 ja 2 hyväksyttiin yksimielisesti.

3. Tiia Lintula teki Reetta Nickin kannattamana seuraavan muutosehdotuksen: sivu 6, Tunnettu kulttuurikaupunki, sitovat tavoitteet 2027-2030: Muutetaan sitova tavoite “kulttuuri- ja matkailualojen liiketoiminta kasvaa�? muotoon “kulttuuri- ja matkailualojen kumppanuuksien määrä kasvaa�?.

4. Willem van Schevikhoven teki seuraavat muutosehdotukset strategian sitoviin tavoitteisiin:
Muutosehdotus 1: Kulttuuriin ja matkailuun perustuva liiketoiminta: �?Yksityisten kulttuuri- ja matkailualalla toimivien järvenpääläisten toimijoiden liikevaihto kaksinkertaistuu.�? (ja vastuutuksen muutos HYVO) (s.6)

Muutosehdotus 2: Keskustan elinvoima: �?Keskustan vetovoima ja elinvoima vahvistuvat muun muassa viidelläsadalla uudella työpaikalla kaupungin keskustaan. �? (s. 7).

Äänestykset

Puheenjohtaja totesi, että koska Pauliina Naalan ja Reetta Nickin kannatetut muutosehdotukset hyväksyttiin yksimielisesti, vain Tiia Lintulan ja Willem van Schevikhovenin muutosehdotuksista oli äänestettävä. Äänestystavaksi valittiin sähköinen äänestys.

Äänestys 1

JAA: Esittelijän pohjaehdotus

EI: Willem van Schevikhovenin muutosehdotus 2: Keskustan vetovoima ja elinvoima vahvistuvat muun muassa viidelläsadalla uudella työpaikalla kaupungin keskustaan. �? (s. 7)

Äänestyksen jälkeen ääniin 7 JAA-ääntä, 4 EI-ääntä, päätettiin esittelijän pohjaehdotuksen mukaisesti.

Äänestys 2

JAA: Tiia Lintulan muutosehdotus: sivu 6, Tunnettu kulttuurikaupunki, sitovat tavoitteet 2027-2030: Muutetaan sitova tavoite “kulttuuri- ja matkailualojen liiketoiminta kasvaa&#65533;? muotoon “kulttuuri- ja matkailualojen kumppanuuksien määrä kasvaa&#65533;?.
EI: Willem van Shevikhovenin muutosehdotus 1, sivu 6: Kulttuuriin ja matkailuun perustuva liiketoiminta: &#65533;?Yksityisten kulttuuri- ja matkailualalla toimivien järvenpääläisten toimijoiden liikevaihto kaksinkertaistuu.&#65533;? (ja vastuutuksen muutos HYVO).

Äänestyksen jälkeen ääniin 8 JAA-ääntä, 3 EI-ääntä, Tiiia Lintulan muutosehdotus voitti, joten se asetettiin lopullisena muutosehdotuksena esittelijän pohjaehdotusta vastaan.

Äänestys 3

JAA: Esittelijän pohjaehdotus
EI: Tiia Lintulan muutosehdotus

Äänestyksen jälkeen ääniin 3 JAA-ääntä, 8 EI-ääntä, kaupunginhallitus päätti Tiia Lintulan muutosehdotuksen mukaisesti seuraavasti: sivu 6, Tunnettu kulttuurikaupunki, sitovat tavoitteet 2027-2030: Muutetaan sitova tavoite “kulttuuri- ja matkailualojen liiketoiminta kasvaa&#65533;? muotoon “kulttuuri- ja matkailualojen kumppanuuksien määrä kasvaa".

Jatkokokous

Puheenjohtaja totesi, että tämä pykälä siirretään jatkokokoukseen, jossa hyväksytään kaupunginhallituksen hyväksymien muutosehdotusten johdosta talousarviokirjaan tehtävät kirjaukset.

Äänestykset
JAA: Pohjaehdotus
EI: Willem van Schevikhovenin muutosehdotus 2

Jaa
Tiia Lintula
Satu Tuominen
Pauliina Naala
Reetta Nick
Lassi Markkanen
Jarno Hautamäki
Jorma Piisinen
Ei
Henri Kontkin
Willem van Schevikhoven
Heidi Perkiö
Tomi Passi

JAA: Tiia Lintulan muutosehdotus
EI: Willem van Shevikhovenin muutosehdotus 1

Jaa
Tiia Lintula
Reetta Nick
Pauliina Naala
Tomi Passi
Satu Tuominen
Lassi Markkanen
Jarno Hautamäki
Jorma Piisinen
Ei
Henri Kontkin
Willem van Schevikhoven
Heidi Perkiö

JAA:Pohjaehdotus
EI: Tiia Lintulan muutosehdotus

Jaa
Henri Kontkin
Willem van Schevikhoven
Heidi Perkiö
Ei
Reetta Nick
Tomi Passi
Lassi Markkanen
Satu Tuominen
Pauliina Naala
Tiia Lintula
Jarno Hautamäki
Jorma Piisinen

Kokouskäsittely

Päätös
Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti siirtää asian jatkokokoukseen, joka pidetään 5.11.2026 klo 7.30. Jatkokokous pidetään etäyhteyksin sähköisenä kokouksena.

Kaupunginhallitus, 05.11.2026, § 289

Valmistelija / lisätiedot:

Henri Seppänen, Taloussuunnittelupäällikkö, henri.seppanen@jarvenpaa.fi

Liitteet

1 KH05112026 - Liite Talousarvio 2027 liitteillä

Oheismateriaali

1 KH02112026 - Oheismateriaali - Kooste muutostekijöistä TA2027
2 Oheismateriaali / YT 2025 henkilöstövaikutukset toteuma
3 Oheismateriaali / mittareihin liittyviä tilastoja
4 KH05112026 Oheismateriaali - TA2027 esitys
5 Oheismateriaali / Pääluottamusedustajien lausunto vuoden 2027 talousarviosta
6 KH05112026 - Oheismateriaali - Muutokset TA27 kirjaan

Kaupunginhallitus 2.11.2026

Aikaisemman käsittelyn jälkeen on tehty seuraavat muutokset:

- Investointiosaan on aikaistettu Kartanon hanketta vuodella ja muutettu investointiosa vastaamaan kaupunginhallituksen 2.11.2026 investointiohjelmapäätöstä
- Investointiosan muutosta vastaavasti on päivitetty korko- ja poistolaskelmat
- Taloussuunnitelmakauden pitämiseksi yhteensä ylijäämäisenä on pysyvää toimintakatesopeutusta vuodesta 2028 alkaen kasvatettu 150.000 euroa /vuosi. Lisäsopeutus on kohdistettu teknisesti konsernipalvelujen määrärahaan.

Muutosten seurauksena kaikki tarvittavat laskelmat ja myös tekstit on päivitetty vastaamaan muuttuneita tietoja.

Muutosten vaikutus laskelmiin:

- Muutokset heikentävät tulosta vuonna 2027 60 tuhatta euroa, vuonna 2028 168 tuhatta euroa, vuonna 2029 503 tuhatta euroa ja vuonna 2030 312 tuhatta euroa. Yhteensä taloussuunnitelmakauden tulos heikkenee 1,04 miljoonaa euroa.
- Päivitetty tilikauden alijäämä 2027 on -6,2 miljoonaa euroa ja 2028 on -562 tuhatta euroa. Vuonna 2029 tilikauden ylijäämä on 2,8 miljoonaa euroa ja vuonna 2030 4,2 miljoonaa euroa. Koko taloussuunnitelmakausi on 0,2 miljoonaa euroa ylijäämäinen ja kaupungin taseen kertynyt ylijäämä on taloussuunnitelmakauden lopussa 27,9 miljoonaa euroa.
- Päivitetty kaupungin lainamäärä on 272,2 Me (5727 €/as) vuonna 2027 ja vuonna 2030 293,3 Me eli noin 5941 €/as.
- Elokuun tilinpäätösennusteeseen verrattuna toimintakatteen alijäämä kasvaa vuonna 2027 4,9% ja toimintakatteen alijäämä ilman maanmyyntejä kasvaa 2,9%. Suunnitelmakaudella 2027-2030 käyttötalouden nettokustannusten muutos vaihtelee vuosittain -1,6 % ja 5,6 % välillä. Kaupungin oman toiminnan toimintakatteen kasvu ilman maanmyyntejä on keskimäärin 2,7 % koko taloussuunnitelmakaudella.
- Kaupungin investointien tulorahoitus on noin 42 % vuonna 2027. Vuosikate on vuonna 2027 20,4 miljoonaa euroa, ja vuonna 2030 noin 31,9 miljoonaa euroa. Vuosikatteella pystytään kattamaan vuotuisesti noin 42% – 112,5% vuosittaisista nettoinvestoinneista.

Sopeutussummaan tehty lisäys on kohdistettu teknisesti konsernipalvelujen määrärahaan. Taloussuunnitelmassa esitetty sopeutussumma ja sen kohdentuminen sitovuustasoille päätetään myöhemmin osana vuosien 2028-2031 kehysvalmistelua.

Kooste muutoksista on pykälän oheismateriaalina ja korjattu taloussuunnitelmaesitys liitteenä.

Ehdotus
Esittelijä: Iiris Laukkanen, kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto hyväksyy

1. strategisten mittareiden tavoitetasot ja sitovat tavoitteet
2. talousarvion investointiosan vuosille 2027-30 aiemmin hyväksymänsä 10 vuoden investointiohjelman mukaisena
3. liitteenä olevan talousarvion ja taloussuunnitelman muilta osin
4. kaupunginjohtajalle ja talousjohtajalle valtuuden tehdä tarvittavat teknisluontoiset korjaukset laskelmiin ja talousarviokirjaan, jos tarvetta käsittelyssä tehtyjen päätösten jälkeen ilmenee
5. kaupunginjohtajalle valtuuden päättää organisaatio- tms. työnjaon tai vastuiden muutosten seurauksena tarvittavista, sitovuustasojen välisistä määrärahasiirroista, joilla ei ole toimintakatevaikutusta

Kokouskäsittely
Talousjohtaja Kirsi Rinne selosti asiaa.

Päätös
Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Tiedoksi
KV

Muutoksenhakukielto

§288, §289

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai valitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL136 §, HallintoprosessiL 6 § 2 mom.)

- hallintokanteluasiassa annettua ratkaisua (HallintoL 53 d §)

- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

- etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §).

- varhaiskasvatuslain 57 §:n mukaista huomautusta tai huomion kiinnittämistä (VarhaiskasvatusL 63 § 2 mom.)